

ИНТЕГРИРАН ПЛАН ЗА ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ДОЛНЕНИ

за периодот 2019 – 2022

This document was produced with the financial support of the project 'Improving Municipal Governance' financed by the European Union and implemented by the United Nations Development Programme (UNDP) in partnership with the Ministry of Local Self-Government and the Ministry of Finance. The views expressed herein are those of the authors and do not necessarily represent those of the EU nor United Nations, including UNDP, or the UN Member States.

Овој документ е подготвен со финансиска поддршка на проектот „Унапредување на општинското владеење“, финансиран од Европската Унија, а спроведуван од страна на Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) во партнерство со Министерството за локална самоуправа и со Министерството за финансии. Ставовите изразени во овој документ се ставови на авторите и не ги одразуваат ставовите на Европската Унија ниту на Обединетите нации, вклучувајќи го и УНДП, или на земјите членки на ОН.

Долнени, април 2019 година

1. Вовед во ИПЛР	4
1.1. Воведно писмо од градоначалникот – краток опис на целите на ИПЛР.....	4
1.2. Цели на ИПЛР	5
1.3. Методологија	5
1.4. Структурата на ИПЛР.....	6
1.5. Институционална рамка	6
2. Усогласеност со национални, регионални и локални стратешки документи	7
2.1. Вертикална интеграција на ИПЛР.....	7
2.2. Хоризонтална интеграција на ИПЛР.....	8
3. Социоекономска анализа на Општина Долнени	9
3.1. Основни податоци за Општина Долнени.....	9
3.2. КРАТОК ИСТОРИЈАТ НА ОПШТИНАТА	10
3.3. ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА И ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	10
3.4. Природни ресурси	10
3.5. Население (демографија)	11
3.6. Пазар на трудот.....	13
3.3. Социјална инфраструктура	14
3.3.1. Образование.....	14
3.3.2. Здравство.....	14
3.3.3. Граѓански сектор.....	15
3.4. Локална економија и стопанство	15
3.5. Општинска инфраструктура и планирање.....	16
3.6. Сигурност и безбедност во општината	18
3.7. Животна средина.....	18
3.7.1. Воздух	18
3.7.2. Расположливи водни ресурси	19
3.7.3. Земјиште	19
4. СВОТ: Секторска анализа на општината	20
4.1. SWOT-анализа за област демографија	20
4.2. СВОТ-анализа за област социјална благосостојба	21
4.3. СВОТ-анализа за област инфраструктура.....	22
4.4. СВОТ-анализа за област локална власт	22
4.5. СВОТ-анализа за област локална економија.....	23
4.6. Интегрирана СВОТ-анализа	24
5. Визија за Општина Долнени – интегрирано стратешко планирање	30
6. Портфолио на проектот	38
7. Буџет	58
7.1. Динамика на финансирање.....	58
7.2. Извори на финансирање.....	61
8. Клучни индикатори за успешност	63
9. План за имплементација	67

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени	
10. План за следење	71
11. Евалуација	74

1. Вовед во ИЛДП

1.1. Воведно писмо од градоначалникот

Почитувани,

Процесот на децентрализација и Законот за локална самоуправа иницира потреба од изготвување ефикасни програми, односно проекти и активности. Затоа, го иницираме овој процес за интегриран локален развој, којшто е од особено значење за нашата општина.

Развојот на една локална заедница зависи од многу фактори. Тешко можат да се одвојат поважни од помалку важни, гледано низ призмата на животот во заедницата.

Интегрираниот план за локален развој на Општина Долнени (ИПЛР) е значаен документ, единствен од овој тип, којшто нуди стручна анализа и проекција за развојните можности за периодот до 2022 година. Ова е резултат на заедничкиот труд и работа на работната група за ЛР и се надевам дека податоците што ги содржи ќе бидат корисни, а образложените приоритетни задачи привлечни за домашните и странските инвеститори, кои ќе придонесат со нови инвестиции и, воопшто, искористување на потенцијалите во Општина Долнени.

Тимското работење е долгорочна и одговорна задача која бара од сите максимални напори и залагање. Заедно со претставниците на бизнис и невладиниот сектор, како и други експерти кои учествуваа во изготвување на овој документ, го дадовте правецот, односно насоката во која ќе се движиме во иднина.

Благодарност до сите учесници, особено до УНДП, кои несебично помогнаа во изготвувањето на овој документ.

Градоначалник
на Општина Долнени
Џемил Камили

1.2. Цел на ИПЛР

Општина Долнени започна еден сложен процес на изготвување стратешки документ во којшто се идентификуваа сегашните и идните потреби на граѓаните и, врз основа на тоа, се дефинираа визијата, целите, приоритетите и мерките преку кои ќе се задоволат потребите на граѓаните. Резултатот од овој комплексен процес на стратешко планирање е Интегрираниот план за локален развој на Општина Долнени. Овој интегриран план во себе ја содржи визијата за развојот на општината, како и мерките и активностите кои ќе бидат преземени за да се постигне посакуваната визија.

Интегрираниот план за локален развој на Општина Долнени има цел да ги утврди врвните приоритети меѓу општинските стратешки цели, како и да определи кои проекти/активности треба да се спроведат во текот на наредните четири години (2019 – 2022), со цел да се исполнат стратешките цели, но и тоа да се стори со конкретна изводливост што може да се финансира.

Интегрираниот план за локален развој има за цел да ги дефинира предизвиците со кои се соочува Општина Долнени, како и да предложи начин на којшто тие ќе се надминат. Тоа е можно доколку при неговата изработка се пристапи сериозно, со вклучување на сите локални актери во еден партиципативен процес, со почитување на претходните циклуси на планирање, преку надминување на секторскиот пристап, со ефикасно искористување на сите локални ресурси заради обезбедување реален долгорочен развој и квалитет на животот на целокупната локална заедница.

1.3. Методологија

Во процесот на изготвување на Интегрираниот план за локален развој на Општина Долнени беа опфатени повеќе целни групи. Пред сè, голем дел од информациите се добиени од градоначалникот на Општина Долнени, како и од вработените во Општина Долнени, административно распоредени во повеќе одделенија. Прилично значајни се и информациите, ставовите и идеите што ги дадоа невладиниот сектор, бизнис-заедницата и самите граѓани за креирањето на овој стратешки документ.

Процесот на изготвување на Интегрираниот план за локален развој на Општина Долнени беше поддржан од УНДП и од тим на консултанти ангажирани од нивна страна, со утврдена мисија да ѝ помогнат на Општина Долнени да го спроведе овој процес на наједноставен начин. Тоа беше потребно бидејќи се работеше за прилично динамичен и комплексен процес исполнет со одредени предизвици.

Методолошкиот пристап во изработката на овој план беше утврден врз следните основи:

- Вклучување во процесот на сите засегнати страни на локално ниво, преку мобилизирање и мотивирање заради зголемување на нивото на доверба помеѓу граѓанскиот и јавниот сектор;
- Добивање веродостојни резултати од извршената социоекономска анализа и СВОТ-анализата и обезбедување јасна слика за недостатоците, бариерите, но и предностите на заедницата што најдобро ќе се искористат при дефинирање на посакуваната состојба;

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

- Надминување на секторското планирање преку изготвување структурно-оперативен план којшто ќе ги третира проблемите (интегрирано) од различни димензии (социјалните, економските, животната средина, инфраструктура), да биде конкретен, насочен кон акција и да се спроведува во партнерство со локалните засегнати страни.

1.4. Структурата на ИПЛР

Интегрираниот план за локален развој во себе ги содржи следниве поглавја:

- Вовед;
- Усогласеност со национални, регионални и локални стратешки документи;
- Социоекономска анализа на Општина Долнени
- Визија за Општина Долнени, стратешки цели, приоритети и мерки;
- Портфолио на предлог-проектите;
- Буџет и финансирање на планираните проекти;
- Индикатори за успешност;
- План за имплементација;
- План за следење на постигнатите резултати;
- Евалуација на постигнатите резултати.

1.5. Институционалната рамка

Надлежностите околу изработката и реализацијата на овој план се црпат од Законот за локална самоуправа на Република Северна Македонија (чл. 22, став 1, точка 3) и од Статутот на Општина Долнени (чл. 28, став 1, алинеја 3).

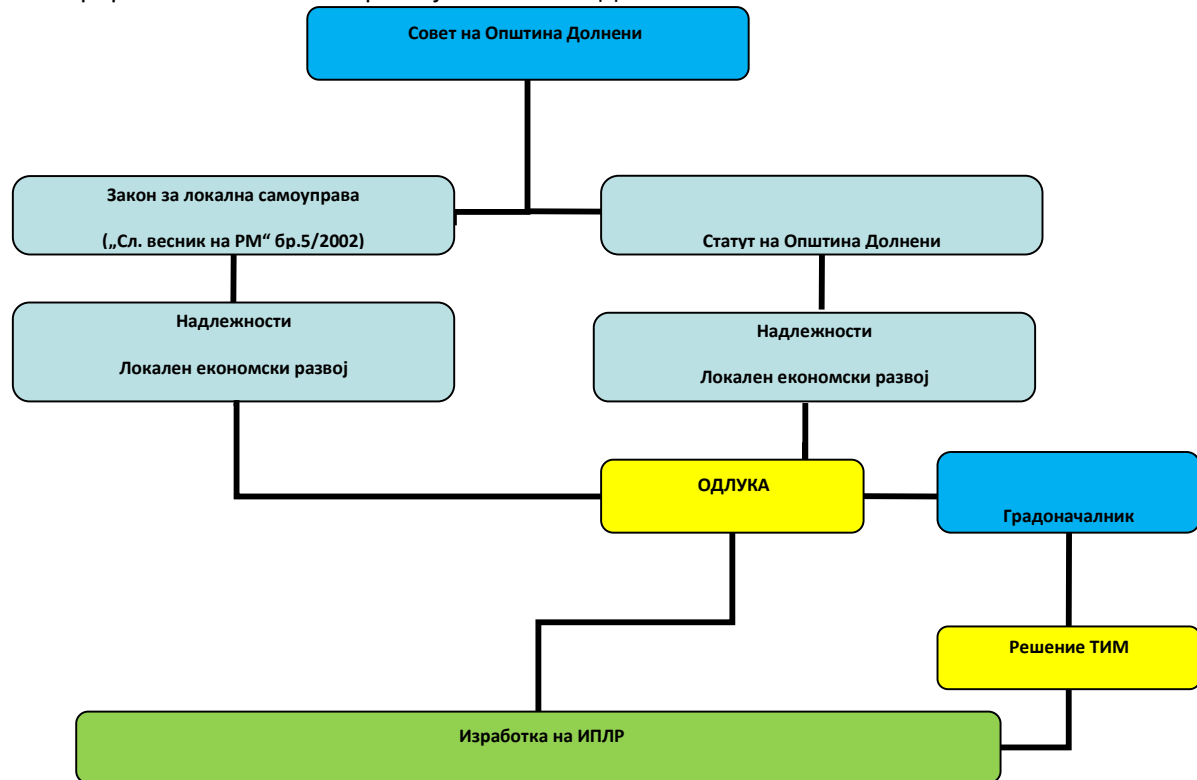
Општина Долнени има широко искуство во спроведување проекти, финансирани од различни донатори.

Проектите во овој Интегрален план за локален развој на Општина Долнени административно-технички ќе ги спроведат соодветните одделенија од Општината (Јавни набавки, Буџет, Урбанизам), додека, пак, самото управување на проектите ќе го врши Одделението за комунални дејности и ЛЕР на Општината, коешто беше одговорно за спроведувањето голем број проекти во минатото.

Севкупниот напредок на проектите ќе биде следен од градоначалникот на Општина Долнени, од членовите на Советот на Општината, невладините организации, бизнис-секторот, како и од претставници на граѓаните, како крајни корисници на проектните резултати.

Институционалната соработка ќе се одвива со Владата на РСМ и нејзините министерства, агенции, бироа и други државни органи, за оние прашања за кои е неопходна соработка или финансирање.

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Графикон 1: Институционална рамка

2. Усогласеност со национални, регионални и локални стратешки документи

2.1. Вертикална интеграција на ИПЛР

Општина Долнени му припаѓа на Пелагонискиот плански регион и сосема е разбирливо што како предмет на анализа се земени документите од овој регион, а првенствено Програмата за развој на Пелагонискиот плански регион 2015 – 2019 година. Вредно е да се спомене дека во изработката на овој, како и на другите регионални документи, редовно во континуитет учество земаат заинтересирани страни од Општина Долнени.

ИПЛР на Општина Долнени е во согласност со сите шест цели:

Стратешка цел 1. Поттикнување одржлив и рамномерен економски развој на регионот

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Приоритет 1.1. Подобрување на конкурентноста на претпријатијата и поттикнување на претприемништвото

Стратешка цел 2. Развој на Пелагонија како конкурентна туристичка дестинација и промоција на регионалниот културен идентитет

Приоритет 2.1. Подобрување и збогатување на туристичката понуда на регионот

Приоритет 2.2. Унапредување и заштита на културата и културното наследство

Стратешка цел 3. Унапредување на квалитетот на социјалните и здравствените услуги, спортот и образованието на регионално ниво

Приоритет 3.1. Подобрување на нивото на социјална и здравствена заштита

Приоритет 3.2. Поттикнување на современите образовни процеси со практична вредност

Приоритет 3.3. Создавање спортски и натпреварувачки дух кај младата популација во рамките на средното и високото образование

Стратешка цел 4. Подобрување на меѓусебната и меѓународната поврзаност за подобрување на квалитетот на животот на граѓаните и привлекување инвеститори

Приоритет 4.2. Подобрување на комуналната инфраструктура

Приоритет 4.3. Подобрување на постоечката и изградба на нова сообраќајно-транспортна инфраструктура.

Стратешка цел 5. Поконкурентно земјоделство и одржлив рурален развој

Приоритет 5.1. Зголемување на квалитетот и квантитетот на земјоделското производство

Стратешка цел 6. Заштита и унапредување на животната средина во насока на одржлив развој

Приоритет 6.1. Унапредување на животната средина преку создавање услови

Приоритет 6.2. Оптимално користење и валоризација на природните ресурси и обновливи извори на енергија

Стратешка цел 7. Урбанизам, заштита на животната средина, патна и комунална инфраструктура

Приоритет 7.1. Подигнување на свеста кај населението за обврските и потребите од нивно активно вклучување при вадење документи за изградба на градежни објекти

Приоритет 7.2. Обработка на урбанистичка документација

Приоритет 7.3. Осовременување на патната и комуналната инфраструктура

Приоритет 7.4. Активно учество во заштитата на животната средина

Стратешка цел 8. Намалување на невработеноста и поддршка на локалните бизниси

Приоритет 8.1. Обука и едукација на невработени лица

Приоритет 8.2. Поддршка на постоечките претпријатија

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Приоритет 8.3. Поттикнување нови претпријатија од сферата на малото стопанство

Стратешка цел 9. Образование

Приоритет 9.1. Поттикнување на младите што повеќе да се образоваат

Приоритет 9.2. Водење кампања за поттикнување на свеста за образование и кај жените

Стратешка цел 10 – Претпристапни фондови на Европската Унија

Приоритет 10.1. Водење средби со граѓаните за запознавање со европските фондови

Приоритет 10.2. Поттик на граѓаните повеќе да се ангажираат за аплицирање на европските фондови

Стратешка цел 11. Инвестиции

Приоритет 11.1. Водење кампања и презентација на нашата општина за привлекување инвеститори во индустриската зона

Хоризонтална интеграција на ИПЛР

Општина Долнени претходно нема изработено други планови (Хоризонтална интеграција на ИПЛР).

3. Социоекономска анализа на општина Долнени

3.1. Основни податоци за Општина Долнени

ИМЕ НА ОПШТИНАТА	Долнени
I. ИНФОРМАЦИИ ЗА КОНТАКТ	
АДРЕСА	Општина Долнени 7504, Долнени Р. С. Македонија
ТЕЛЕФОН	Тел./Факс: +389(0)48 453-210
ФАКС	/
E-MAIL	pravni@opstinadolneni.gov.mk finance@opstinadolneni.gov.mk urbanizam@opstinadolneni.gov.mk gradonacalnik@opstinadolneni.gov.mk info@opstinadolneni.gov.mk
Интернет-страница	www.opstinadolneni.gov.mk

3.2. КРАТОК ИСТОРИЈАТ НА ОПШТИНАТА

Општина Долнени го зазема северозападниот дел на Пелагониската Котлина, која се наоѓа на околу 600 м надморска височина. Општината опфаќа површина од 430 км² и е една од поголемите новоформирани општина во Р. С. Македонија. Од вкупната површина, 2/3 е рамничарски дел, а 1/3 се високи области, и тоа исклучиво во северниот дел на општината. Скоро 90 % од рамничарскиот дел се обработливи површини, а планинските делови половина се пасишта, а половина се покриени со шуми.

Општината е формирана со новиот Закон за територијална поделба и со Законот за локална самоуправа од 1996 година, со припојување на Општина Житоше со последниот закон за територијална организација на РМ од 2004 година. Седиштето на Општината се наоѓа во населено место Долнени.

Долнени и претходно била засебна општина, сè до 1965 година, кога со тогашните законски регулативи е припоена кон Општина Прилеп, за повторно да стане општина во 1997 година, во согласност со Законот за територијална поделба и Законот за локална самоуправа, со сите свои надлежности.

3.3. ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА И ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

Општина Долнени го зазема северозападниот дел на Пелагониската Котлина, која се наоѓа на околу 600 м надморска височина. Општината опфаќа површина од 430 км² и е една од поголемите новоформирани општини во Р. С. Македонија.

Како територијална единица, според последната територијална организација, граничи со пет општини, и тоа со општините: Прилеп, Македонски Брод, Крушево, Кривогаштани и Чашка.

Општината опфаќа површина од 412,43 км² и е една од поголемите новоформирани општини на територија на Р. С. Македонија.

Општина Долнени ја сочинуваат 37 населени места, со вкупен број на жители 13.568. Сите населени места се од рурален карактер, односно селски населби. Општина Долнени има поволна географска положба и добра сообраќајна поврзаност со околните градови. Магистралниот пат Прилеп – Кичево, како и поврзувањето со железничка пруга, овозможува добра сообраќајна поврзаност со сите поголеми градови на Р. С. Македонија. Низ територијата на Општина Долнени поминува регионалниот водовод Студенчица.

3.4. Природни ресурси

Земјоделие

Населението во општината главно се занимава со земјоделие, и тоа околу 54 % од активното население, при што најзастапени култури се тутунот и житните култури. Иако главна стопанска гранка е земјоделието, во Општина Долнени нема доволно микроаккумуляција и систем за наводнување. Токму затоа, сушните периоди значајно ги намалуваат приносите на земјоделските култури, односно земјоделието во нашата општина сè уште има екстензивен карактер. Нашите напори се во правец кон тоа земјоделието да премине во интензивно земјоделие.

Извор: Министерство за земјоделие – Подрачна канцеларија Прилеп 2019 година.

Природни ресурси

Од аспект на природните ресурси, Општина Долнени располага со богат растителен и животински свет. Територијата на Општина Долнени се состои од 2/3 рамничарски и 1/3 ридско-планински дел.

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Од растителниот свет во ридско-планинскиот дел, најзастапени се шумите и пасиштата, што преставуваат добра основа за развој на дрвната индустрија и сточарството. Најзастапен е дабот буката, јасенот, липата, смреката и, во помал обем на повисоките места, борот.

Рамничарскиот дел, којшто претставува 2/3 од територијата на Општина Долнени, поволната клима и плодната почва претставуваат добра основа за развој на земјоделието, кое се состои од полјоделство и градинарство. Во рамничарскиот, на плодното земјиште најзастапени се: тутунот, пченицата, пченката и, во мал обем, градинарските култури пиперка, домот и компир.

Рудните богатства како природен ресурс се застапени повеќе како мермерни наоѓалишта, и тоа во близина на населеното место Дебреште и во подножјето на планината Мукос, покрај населеното место Небрегово, Дреновци и Мраморани, но треба да се има предвид фактот дека голем дел од територијата не е испитана.

Водните потенцијали со кои располага Општина Долнени воопшто не се искористени плански и рационално во изградба на акумулација која би користела во земјоделието и за други намени.

Од водните потенцијали, се издвојува изворот во с. Дебреште, со обилност во одредени периоди од 100 л во секунда. Овој извор има оформен природен водотек од 4 км должина до крајниот влив; потоа, Зрзеска Река, Стрешка Река, Голема Река, Саждејца и други помали водотеци. Вкупната должина на постојните природни водотеци и водните канали изнесува 140 км.

Од водните акумулации што се користат во Општина Долнени, се издвојува рибникот „Рибник“, водните акумулации во близина на населено место Десово и Слепче, како и акумулацијата во населено место Дебреште, која започна да се гради за потребите на земјоделието, но не се доврши поради недостиг од финансиски средства.

Од животинскиот свет во Општина Долнени, најзастапени се: фазаните, еребиците, потполошките, орлите, страчките, дивите гулаби и други. Од дивечот: дивите свињи, срните, елените, лисиците, зајците, куните, мечките и др.

3.5. НАСЕЛЕНИЕ (Демографија)

Според податоците од Заводот за статистика, од 2015 година, Општина Долнени брои 13.568 жители, од кои 7.586 се мажи, а 5.982 се жени, населени во 37 населени места.

Според националниот состав на населението во општината, најголем број се Македонци, а од другите националности се застапени Албанци, Турци, Роми, Бошњаци, Срби и др.

Табела 1

	Општина Долнени	Број на жители	%
1	Македонци	4.871	35,90
2	Албанци	3.616	26,65
3	Турци	2.597	19,14
4	Бошњаци	2.380	17,54
5	Срби	16	0,11
6	Роми	13	0,09
7	Останати	75	0,55
	Вкупно	13.568	100

Извор: Завод за статистика 2015 година

Табела 2

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

	Населено место	мажи	жени	вкупно
1.	Бело Поле	100	97	197
2.	Браилово	126	101	227
3.	Вранче	56	49	105
4.	Горно Село	25	14	39
5.	Гостиражни	56	52	108
6.	Дебреште	1.261	1.163	2.424
7.	Десово	542	484	1.026
8.	Долгаец	42	28	70
9.	Долнени	199	176	375
10.	Дреновци	122	109	231
11.	Дупјачани	86	69	155
12.	Жабјани	29	27	56
13.	Забрчани	34	38	72
14.	Заполжани	130	111	241
15.	Зрзе	38	26	64
16.	Костинци	54	47	101
17.	Кошино	54	38	92
18.	Кутлешево	17	10	27
19.	Лажани	990	874	1.864
20.	Мало Мраморани	22	22	44
21.	Маргари	12	15	27
22.	Небрегово	82	74	156
23.	Ново Селани	62	49	111
24.	Пешталеве	255	231	486
25.	Рилево	41	28	69
26.	Ропотово	283	263	546
27.	Сарандиново	54	44	98
28.	Секирци	164	138	302
29.	Сенокос	170	145	315
30.	Слепче	39	29	68

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

31.	Сливје	19	16	35
32.	Средорек	26	26	52
33.	Стровја	17	18	35
34.	Црнилиште	894	871	1.765
35.	Житоше	1.074	1.054	2.128
36.	Локвени	82	96	178
	Вкупно	7.099	6.469	13.568

Извор: Завод за статистика 2015 година

Табела 3

Млади до 20 години %	Помлади од 40 години %	Стари до 60 и повеќе %	Просечна возраст
35,2	65,25	16,3	32,09

Извор: Завод за статистика 2015 година

- Вкупно население во Општина Долнени според возраста, 15 – 64 години

Табела 4

Возраст	Жители	%
15-19	1075	7,84
20-24	1106	8,07
25-29	1078	7,86
30-34	1021	7,45
35-39	931	6,79
40-44	747	5,44
45-49	678	4,94
50-54	559	4,08
55-59	501	3,65
60-64	660	4,81
Вкупно	8.356	60,94

Извор: Завод за статистика 2015 година

3.6. Пазар на трудот

Според податоците добиени од АВРСМ, на територијата на општината вкупно има 2.687 невработени лица, од кои 1.857 се мажи, а 830 се жени. Од вкупно 2.687 невработени лица, 1.817 се неактивни баратели, додека 870 се активни баратели на работа. Од нив, 537 се мажи, а 333 се жени.

Извор: Агенција за вработување на Р. С. Македонија, 2019 година

3.3. Социјална инфраструктура

3.3.1. Образование

Од сферата на образованието, во нашата општина се застапени:

- Средно училиште (гимназија);
- Осум основни осумгодишни централни училишта и
- Шеснаесет петгодишни училишта, во кои учат вкупно 2.184 ученици.

Табела 5

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број ученици	Вкупно наставници
ООУ „Вера Циривири – Трена“	Дебреште	21	355	38
ОУ „Пецо Даскалот,,	Долнени	16	141	29+6
ОУ „Перо Тошев“	Дупјачани	16	226	23+5
ОУ „Горче Петров“	Ропотово	13	202	13+7
ОУ „Исмаил Кемали“	Црнилиште	21	309	37+2
ОУ „Мирче Ацев“	Лажани	15	268	30
ОУ „Лирија“	Житоше	22	315	31
СОУ „Преродба – Rilindja“	Житоше	16	317	30

Извор: Оодрачно одделение за образование во Општина Долнени, 2019 година

Во однос на квалитетот на училишните објекти, можеме да истакнеме дека неколку училишни згради се нови или целосно реконструирани и имаат сосема солидни услови, како за престој на учениците така и за изведување квалитетна настава. Некои објекти, пак, се стари и треба да се реконструираат или на нивно место да се изградат целосно

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени нови. Таков е случајот со училиштето во населено место Лажани, на чиешто место треба да се направи ново.

3.3.2. Здравство

Во Општина Долнени, од сферата на здравствената заштита, постојат 9 општи амбуланти, 7 стоматолошки ординации и 4 аптеки, што значи дека се остварува само примарна здравствена заштита.

Општите амбуланти и стоматолошки ординации претежно работат само во работните денови, а некои од нив и во сабота. Некои денови од неделата, во некои поголеми населени места, доаѓаат и лекари специјалисти и педијатри од Прилеп.

3.3.3. Граѓански сектор

Невладиниот сектор во Општина Долнени е застапен и организиран преку друштва и здруженија. Нивната активност е насочена кон промовирање на граѓанското општество, во зависност од областа и делокругот на своето дејствување.

Својата активност, пред сè, ја насочуваат кон реализација на некои проекти за решавање одредени проблеми во заедницата, при што остваруваат голема соработка како со локалната, така и со централната власт.

Невладини организации кои делуваат на територијата на Општина Долнени се:

а) спортски асоцијации

- Фудбалски клуб „Козар“ – с. Заполжани

- Фудбалски клуб „Слога“ – с. Лажани

- Фудбалски клуб „Шкендија“ – с. Црнилиште

б) Социјални активности

- Мултиетничка младинска организација на Општина Долнени (Житоше)

- Здружение на граѓани за просвета, култура и спорт „Јакуп Ефенди“ – Дебреште

- Здружение на граѓани „Икре“ – Црнилиште

- Здружение на граѓани за унапредување на меѓунационалните односи и помош на стари и хендикепирани лица „Соживот“ – Лажани

в) Тутунски здруженија

- Здружение на граѓани за заштита на тутунопроизводителите „Жолт лист“ – Пешталево

- Општинско здружение на тутунопроизводителите „Златен лист“ – Долнени

- Здружение на тутунопроизводители „Тобако – Дебреште“ – Дебреште

3.4. Локална економија и стопанство

Поради поволната географска положба, природните ресурси, културата и традицијата, главни стопански дејности во Општина Долнени се:

- сточарство, преку одгледување жива стока во домашни услови;

- производство на јајца, млади пилиња и млеко;

- градежништво и ископ на руда (неметали);

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени
- услужни дејности, трговија, угостителство и сл.

Во општината најзастапена стопанска гранка е земјоделството, односно 80 % од населението се занимава со земјоделство.

Табела 6: Расположлива земјоделска површина

Број на индивидуални земјоделски стопанства	Вкупно расположлива површина на земјиштето	Користено земјиште	
		вкупно	сопствено
2.983	6.289	5.682	4.986

Извор: Попис на земјоделството – 2007 година

Табела 7: Површина на користено земјоделско земјиште по категории (ха)

Вкупно	Ораници, бавчи, градини	Ливади	Пасишта		
5.682	4.868	256	356		

Извор: Попис на земјоделството – 2007 година

ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во Општина Долнени се наоѓа Индустриската зона „Дебреште“ (лесна и незагадувачка индустрија и стоваришта), на одлична местоположба во близина на магистралниот патен правец Прилеп – Македонски Брод.

ИНДУСТРИСКА ЗОНА: Дебреште

Површина: 358,245 м²

Процент на изграденост: во најголем дел неизградена

Сопственост: 1% државна, 99% приватна

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 14 км

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на Општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

3.5. Општинска инфраструктура и планирање

Постојната урбанистичка документација за Општина Долнени не ги задоволува стандардите, бидејќи е прилично застарена, па поради тоа неопходно е таа да биде заменета со нова во насока кон подобро планирање на развојот на општината и максимално искористување на нејзините просторни можности.

Во моментот, Општината располага со следнава урбанистичка документација:

- Детален урбанистички план за населено место Дебреште;
- Детален урбанистички план за населено место Лажани;
- Детален урбанистички план за населено место Ропотово.

Во тек на изработка се и деталните урбанистички планови за дел од останатите населени места, а во иднина се планира сите населени места во Општина Долнени да се урбанизираат.

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Условите за градба, односно одобреноста за градење, се издаваат врз основа на горенаведената урбанистичка документација, во согласност со Законот за градење.

Постојат големи неизградени градежни површини коишто се наоѓаат во градежните опфати на населените места, а коишто не се во сопственост на општината, што во голема мера влијае врз можностите за нејзиниот локален економски развој, преку нивна продажба на потенцијални домашни и странски инвеститори.

Во поглед на инфраструктурното уредување на општината, значајно е да се издвојат сообраќајната поврзаност, односно локалната, регионалната и магистралната патна мрежа, водоснабдувањето, односно изградените водоводни дистрибутивни мрежи, постојаната вештачка акумулација, изработените проекти за фекална канализација, како и електро-телекомуникациската мрежа.

Во поглед на локалната патна мрежа, постојат асфалтирани патни правци кон сите населени места во општината. Во однос на водоснабдувањето, во општината постои регионалниот водовод „Студенчица“, мрежа од најсовремен тип, каде што претходно водата се обработува со озонатор во филтер-станцијата.

Со овој водовод се снабдуваат поголеми дел од населените места од општината за пиење, и тоа: Лажани, Житоше, Локвени, Дебреште, Ропотово, Пешталево, Секирци, Костинци, Сарандиново, Долнени, Сенокос, Бело Поле и Ново Селани.

На водоводот се приклучени вкупно 4.265 домаќинства. Со регионалниот водовод стопанисува ЈКП – Долнени од Долнени.

На територијата на Општина Долнени не постои фекална канализација за прифаќање на отпадните води. Иако постојат изработени изведбено-технички проекти за изградба на фекални канализациски мрежи во населените места Дебреште, Житоше, Лажани, Секирци и Црнилиште, тие сè уште не се реализирани.

Во поглед на електро-телекомуникациската мрежа, сите места се покриени со електрична енергија со задоволителен напон, а постојната телекомуникациска мрежа е на високо ниво.

Општина Долнени е единица на локалната самоуправа со седиште во населеното место Долнени.

Органи на општината се: Градоначалник, којшто ја претставува и ја застапува општината, и Совет на Општината, којшто го сочинуваат 15 советници, како претставнички орган на граѓаните на општината.

За извршување на работите од надлежност на органите на општината, во согласност со актот за систематизација, општинската администрација е поделена на пет одделенија:

Одделение за правни, општествени и јавни дејности

Одделение за урбанизам, комунални дејности, заштита на животната средина и локален економски развој

Одделение за инспекциски надзор

Одделение за финансирање и буџет

Одделение за даноци, такси, надоместоци и други приходи на општината

Одделение за локален економски развој

Одделение за јавни дејности

Општинската администрација брои вкупно 30 вработени, врз основа на што организациски не е предвидено формирање сектори.

Во општината постои и јавно претпријатие за комунални дејности ЈКП „Долнени“ - Долнени, чии основни задачи се организација на водоснабдувањето во населените места, одржување на комуналната хигиена, одржување и реконструкција на уличното осветлување и одржување на отворените атмосферски канали.

3.6. Сигурност и безбедност во општината

Поплавите се природни непогоди кои настануваат како резултат на специфичностите на релјефот, топографските, орографските, геоморфолошките и климатските услови на поднебјето, како и поради нерамномерниот режим на течењето на природните водотеци.

Хидрографската мрежа во Долненскиот Регион не е богата бидејќи на територијата има само еден природен извор, во населено место Дебреште. Низ територијата течат реките: Блато, Дебрешка Река, изворот Црнилишкиот Канал и др.

Врз основа на истражувањата, документирањето и анализата на информациите и документите за несреќите и непогодите што се случиле во минатото, како и проценувањето преку веројатност и предвидување на подрачјето на општината, утврдени се следните опасности:

- Поплави: претежно се поплавуваат подрачјата на населените места Лажани и Ропотово; при невреме, реката Блато, во која се влеваат и други помали реки, се случува да се излее.
- Пожари: подрачјето на Општина Долнени скоро секоја година е зафатено со шумски пожари, кои најчесто ги предизвикува човечки фактор.

Врз основа на истражувањата, документирањето и анализата на информациите и документите за несреќи и непогоди од минатото, како и проценувањето преку веројатност и предвидување на подрачјето на општината, утврдени се следните опасности:

1. Поплава:
 - предизвикана од излевање на реките;
 - предизвикана од излевање на пороите.
2. Екстремни временски услови:
 - Невреме изразено со град.
3. Пожар:
 - Шумски пожар;
 - Пожар на објекти;
 - Пожар на отворен простор.

3.7. Животна средина

3.7.1. Воздух

Во Општина Долнени состојбата со квалитетот на воздухот е задоволителна, односно не постои субјект од поголеми размери којшто во поголем обем би влијаел врз квалитетот на воздухот. Во општината не постојат индустриски капацитети или некоја друга инсталација која би го загадувала воздухот.

Општина Долнени не е вклучена во следењето на квалитетот на воздухот во рамките на мониторинг-програмите на ниво на Република Северна Македонија.

Загадувањето на воздухот од сообраќајот е резултат на користењето течни енергетски горива, при чие согорување се емитураат: азотни оксиди, сулфур диоксид, јаглероден моноксид, јаглероден диоксид, прашина, алдехиди, олово и органски киселини. Нивото на емисиите во воздухот од мобилните извори не зависи само од степенот на активност, туку постои индиректна поврзаност со квалитетот на горивата што се користат, како и со старосната структура на возниот парк. Сепак, загадувањето на воздухот од сообраќајот не претставува сериозен проблем во руралните средини, туку тоа произлегува од интензивните движења по регионалните и магистралните патни правци.

Вкупниот број на регистрирани моторни возила во 2015 година на подрачјето на општината изнесува 3.456 (податок од Технички прегледи за возила – Прилеп). Најголемото влијание врз загадувањето на воздухот во општината е резултат на начинот на затоплување на домовите на локалното население, при што во најголем број случаи се користи огревно дрво, при чиешто согорување се ослободуваат опасни елементи: јаглерод диоксид, сулфур диоксид. Вкупното количество на потрошено огревно дрво од страна на локалното население (број на домаќинства 4.231), на годишно ниво, изнесува околу 76.000 м³ дрво. Количеството на употребено огревно дрво е речиси исто секоја година, бидејќи само мал број домаќинства користат друг извор на затоплување (нафта, пелети и сл.).

Друг проблем од помали размери од којшто настанува загадување на воздухот претставува неконтролираното горење, односно затоплување на депониите за комунален отпад, особено во летниот период, кога се отежнува и извршувањето на земјоделските работи на оние површини што гравитираат кон местата каде што се депонира отпадот.

Општина Долнени има одобрено повеќе елаборати за заштита на животната средина, поднесени од страна на оператори и инсталации кои подлежат на таа законска обврска и имаат преземено значително мерки и активности за подобрување на дејноста во сите области на животната средина.

Општо кажано, состојбата со воздухот во Општина Долнени е на задоволително ниво, без тенденција за нејзино влошување.

3.7.2. Расположливи водни ресурси

- Природен извор Дебреште

Овој извор се наоѓа во населено место Дебреште, со обилност во одредени периоди од 100 л/сек, и има оформен природен водотек во должина од 4 км до крајниот влив.

3.7.3. Земјиште

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Територијата на Општина Долнени го зазема крајниот дел на Пелагонија и претежно цело земјиште е обработливо. Од сите населени места, 30 се рамничарски населби, а 7 се ридски населби.

Најзастапена стопанска гранка во општината е земјоделството, односно 90 % од населението се занимава со земјоделство.

Податоците се од Министерство за земјоделство, Подрачна канцеларија Прилеп.

Во согласност со пописот на земјоделството од 2007 година, утврдени се следниве податоци за Општина Долнени.

Во споредба со податокот за вкупно обработливо земјиште во 1996 година, во однос на 2007 година, може да се забележи намалување на обработливата површина од 40%. Ова намалување се јавува како резултат на трансферот на работната сила од една стопанска гранка на друга, пренамена на земјиштето од земјоделско во градежно, миграција итн.

Општо земено, земјоделското производство е во постојан подем во поглед на неговото осовременување, особено раноградинарското производство. Инсталирани се модерни пластеници, водата за наводнување рационално се користи со примена на системот „капка по капка“, со што е овозможено квантитативно зголемување на обемот на производството, но сето тоа е проследено со зголемена употреба на вештачки ѓубрива и пестициди.

Иако не постои континуирано следење на употребата на овие средства, може со сигурност да се констатира трендот на зголемување на нивното користење во текот на последните пет години, пред сè поради интензивниот развој на земјоделското производство.

4. СВОТ – СЕКТОРСКА АНАЛИЗА НА ОПШТИНАТА

СВОТ-анализата претставува анализа на внатрешните сили и слабости, како и на надворешните можности и закани по процесите на Општина Долнени. Називот е скратеница од англиските зборови: **strengths** (сили), **weaknesses** (слабости), **opportunities** (можности) и **threats** (закани).

СВОТ, всушност, претставува анализа на внатрешните и надворешните фактори што влијаат врз функционирањето на општината. Сите оние внатрешни фактори врз кои општината има или може да има влијание спаѓаат во групата на сили или слабости, во зависност од тоа дали влијаат позитивно или негативно врз функционирањето на општината. Спротивно на тоа, сите надворешни фактори врз кои општината нема влијание или не може да влијае спаѓаат во категоријата на можности или закани, во зависност од тоа дали влијаат позитивно или негативно врз функционирањето на општината. Во процесот на изработка на ИПЛР за општина Долнени, изготвена е СВОТ-анализа на следниве области: демографија, социјална благосостојба, инфраструктура, локална самоуправа, локална економија, како и една интегрирана СВОТ-анализа.

4.1. СВОТ-АНАЛИЗА: ДЕМОГРАФИЈА

Табела 8

Сили	Слабости
1. Вкупно население од 13.568 жители, што претставува значаен фактор за економскиот развој на општината;	1. Низок животен стандард на локалното население;
2. Постои добра сообраќајна поврзаност помеѓу населените места во општината;	2. Невработеноста и ниските плати предизвикуваат миграција на младите луѓе во земјата и во странство;
3. Хетероген состав на населението, со релативно добри меѓучовечки и меѓунационални односи;	3. Мал број на високообразовен кадар;
4. Долгогодишна традиција со почитување на сите обичаи;	4. Ниска еколошка свест на локалното население;
5. Човечки ресурси – образовани лица од сите профили.	5. Намален наталитет во општината;
	6. Постојат домаќинства во кои живеат две или повеќе семејства.
Можности	Закани
1. Нето станбена површина во Општина Долнени е 75 жители на км ² , што се смета за мала густина на населеност;	1. Општата економска состојба во државата влијание врз зголемување на невработеноста на населението и заминување во странство;
2. Отворање центри за квалификација, односно преквалификација на работоспособното население;	2. Трансфер на работната сила од еден стопански сектор во друг;
3. Зголемување на бројот на лица со повисок степен на образование;	3. Зголемување на миграцијата – одлевање стручен кадар.
4. Интерес за вршење волонтерска работа.	

4.2. СВОТ-АНАЛИЗА: СОЦИЈАЛНА БЛАГОСОСТОЈБА

Табела 9

Сили	Слабости
1. Големи обработливи земјоделски површини;	1. Голема невработеност на младите;
2. Инфраструктурни објекти (асфалтирани улици и патишта, училишта, амбуланти, детски градинки, домови на културата);	2. Нефункционални и слабо искористени домови на културата;
3. Културно-историски споменици, цркви, џамии;	3. Не постојат затворени спортски сали за развој на спортот и за рекреација;
4. Компјутеризација на училиштата;	4. Не постојат доволен број детски градинки во сите населени места;
5. Развој на културата, театарот, фолклорот и уметноста, преку културно-	5. Не постојат доволен број пензионерски домови (клубови) за грижа за стари и

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

уметнички друштва.	изнемоштени лица;
	6. Недостиг од програми за промоција на културните и традиционалните вредности.
Можности	Закани
1. Изработка на проекти за привлекување домашни и странски инвестиции и добивање донации;	1. Глобална економска криза и отпуштање од работа голем број работници;
2. Користење поволни кредити од банките;	2. Стагнација во намерите на странските и домашните инвеститори за инвестирање на капиталот.
3. Користење разни бенефиции од државата, особено од АВРСМ;	
4. Средства за рурален и земјоделски развој од претпристапните фондови на ЕУ;	
5. Користење можности за самовработување;	
6. Отворање земјоделска агроберза за брз пласман на земјоделските производи.	

4.3. СВОТ-АНАЛИЗА: ИНФРАСТРУКТУРА

Табела 10

Сили	Слабости
1. Патна сообраќајна поврзаност помеѓу населбите во општината;	1. Постојат канализации, но ниту една нема прочистувачка станица;
2. Сообраќајна поврзаност со соседните општински центри;	2. Застарена водоводна мрежа во некои населени места;
3. Урбанизација на општината преку донесување нов генерален урбанистички план и изработка на урбанистички планови за сите населени места;	3. Слабо развиена каналска мрежа за атмосферски води во одделни населени места;
4. Изработка на систем за наводнување на земјоделското земјиште;	4. Неурбанизирани населби со немање ДУП и со појава на дивоградби;
5. Приклучување кон водоводот Студенчица и на останатите населени места.	5. Не постои пазар на големо и мало за продажба на земјоделски производи;
	6. Не постои ни сточен пазар.
Можности	Закани
1. Пристап до домашни и странски фондови за финансирање објекти од инфраструктурата;	1. Недостиг од вода за пиење;
2. Изградба на поголеми индустриски капацитети;	2. Појава на нелегална градба;
3. Меѓуопштинска соработка во областа на стопанството и индустријата;	3. Загадување на почвата и подземните води.
4. Поволна географска местоположба;	
5. Богатство со природни ресурси (шуми, вода, руда, пасишта);	

6. Постоене техничка документација, елаборати и готови проекти од областа на инфраструктурата.	

4.4. СВОТ-АНАЛИЗА: ЛОКАЛНА ВЛАСТ

Табела 11

Сили	Слабости
1. Кадровски потенцијал и организациска структура на локалната самоуправа;	1. Слаба ангажираност на постоечките месни заедници во решавањето на локалните проблеми;
2. Зголемени ингеренции со Законот за децентрализација;	2. Непостоење јавен медиум (весник, радио и сл.) на локално ниво;
3. Голем потенцијал на човечки ресурси;	3. Неспроведена докрај децентрализација;
4. Директни средби на граѓаните со граѓаните, секој работен ден;	4. Мала вклученост на граѓаните во решавањето и надминувањето на одредени проблеми во заедницата.
5. Определеност за развој на општината и зајакнување на нејзината улога;	
6. Постоечките невладини организации се вклучени во реализацијата на проекти и проектни активности;	
7. Постои Центар за услуги на граѓаните.	
Можности	Закани
1. Прекугранична соработка и развој на алтернативни форми на туризам, промоција на културни и туристички ресурси, екотуризам;	1. Постојана промена на законската регулатива;
2. Конкурирање пред ЕУ за користење на претпристапните фондови за реализација на одредени инфраструктурни проекти;	2. Неусогласеност и проблеми со европската регулатива;
3. Соработка со невладиниот, научниот и бизнис-секторот;	3. Ограничена можност за учество во креирање развојни политики на регионално ниво.
4. Стручно оспособување на локалната администрација;	
5. Зајакнување на соработката со соседните единици на локалната самоуправа за заедничко решавање на проблемите на регионално ниво.	

4.5. СВОТ-АНАЛИЗА: ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Табела 12

Сили	Слабости
1. Големи обработливи земјоделски	1. Одлив на стручни кадри во земјата и во

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

површини;	странство;
2. Развиена електроенергетска и телекомуникациска мрежа;	2. Непостоење гасоводен систем во општината како алтернативен систем за енергија;
3. Поволни климатски услови за развој на земјоделското производство;	3. Не постои агроберза за пласман на земјоделски производи;
4. Постојење здруженија на земјоделски производители;	4. Не постои пазар на големо (кванташки пазар) на територијата на општината;
5. Рудно богатство;	5. Слаб прилив на странски инвестиции;
6. Површини под шума и пасишта;	6. Непостоење капацитети за преработка и конзервирање земјоделски производи.
7. Развиена сообраќајна мрежа;	
8. Постои Студија за локален економски развој;	
9. Субвенционирање на земјоделското производство од страна на централната власт.	
Можности	Закани
1. Услови за кредитирање мали и средни претпријатија;	1. Глобална светска криза и лоша економска состојба во државата;
2. Развој на селски и екотуризам;	2. Недостиг од работна сила;
3. Воведување органско земјоделско производство;	3. Високи каматни стапки од страна на банките за користење кредити.
4. Одредување површини за индустриски зони и развој на занаетчиството;	
5. Пренамена на постоечки индустриски капацитети.	

4.6. ИНТЕГРИРАНА СВОТ-АНАЛИЗА

Табела 13

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Силни страни	Опис	Слаби страни	Опис
Големи обработливи земјоделски површини	<ul style="list-style-type: none"> - плодно земјиште - пристап до вода за наводнување од повеќе ресурси - постоење пристапни патишта до нив 	Недостиг од стручни кадри	<ul style="list-style-type: none"> - неатрактивност на работни места во земјоделството - одлив на стручни кадри во странство - незаинтересираност на младите луѓе поради ниски откупни цени на земјоделските производи
Поволни климатски услови за развој на земјоделското производство	<ul style="list-style-type: none"> - голем број сончеви денови - умерени зими - оптимални температури на воздухот 	Не постои агробиоград за пласман на земјоделски производи	<ul style="list-style-type: none"> - без решенија за сигурен пласман на земјоделските производи - неорганизиран откуп и пласман на производите - недоволен број земјоделски задруги
Развиена електроенергетска и телекомуникациска мрежа	<ul style="list-style-type: none"> - достапна електроенергетска мрежа со доволен напон - високоразвиени телекомуникациони услуги и интернет 	Непостоење гасоводен систем во општината како алтернативен систем за енергија	<ul style="list-style-type: none"> - греење на енергенси што го загадуваат воздухот - прекумерно трошење електрична енергија - високи трошоци за загревање на земјоделските капацитети
Хидросистем – Турија за наводнување на земјоделските површини	<ul style="list-style-type: none"> - доволно количина вода во текот на целата сезона - развиена каналска мрежа за наводнување 	Слабо развиена каналска мрежа за атмосферски води во одделни населени места	<ul style="list-style-type: none"> - непостоење на изградена атмосферска канализација - проблеми околу нивното одржување - појава на поплави и предизвикување материјални штети
Патна сообраќајна поврзаност помеѓу населбите во општината	<ul style="list-style-type: none"> - постојат повеќе локални патишта што овозможуваат меѓусебно поврзување на 	Неурбанизирани населби со немање ДУП и со појава на дивоградби	<ul style="list-style-type: none"> - слаба покраеност со детални урбанистички планови

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

	<p>населбите</p> <ul style="list-style-type: none"> - брз транспорт на луѓе и стоки - намалени транспортни трошоци - брз пристап до пазарите 		<ul style="list-style-type: none"> - проблеми околу градењето и инвестирањето - намалени стандарди за квалитет на животот на локалното население
<p>Постоење регионален водовод за водоснабдување на населените места во општината</p>	<ul style="list-style-type: none"> - квалитетна и чиста вода за пиење - доволно количини вода - подобрен квалитет на животот на локалните жители 	<p>Постојат фекални канализации, но без пречистувачка станица во ниедно населено место во општината</p>	<ul style="list-style-type: none"> - решавање на проблемот со изградба на септички јами - опасност од заразни болести - загадување на животната средина - намален квалитет на животот
<p>Постоење детски градинки</p>	<ul style="list-style-type: none"> - капацитети што ги задоволуваат потребите за згрижување на децата - зголемена економска моќ на индивидуалните семејства - правилен раст и развој на младата популација 	<p>Намалување на бројот на населението, особено на младите (иселување)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - засилена емиграција во земји на ЕУ - недостиг од домашна работна сила во сите стопански дејности - слаб развој на локалната економија
<p>Хетероген состав на населението со релативно добри меѓучовечки и меѓунационални односи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - добри меѓучовечки и меѓуетнички односи - почитување на различните традиции и начин на живот 	<p>Недостиг од високообразовани кадри од техничките науки</p>	<ul style="list-style-type: none"> - избегнување на техничките и информатичките училишта и факултети од страна на младите - голем број кадри од општествените дејности
<p>Чиста, здрава и незагадена животна средина</p>	<ul style="list-style-type: none"> - непостоење класични „фабрички оцаци“ - отсуство на загадувачка индустрија 	<p>Ниска еколошка свест кај локалното население</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прекумерно загадување на земјоделските површини со пестициди - не е решен проблемот со депонирањето на отпадот и негова селекција - непостоење општинска депонија

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Постоење индустриска зона за лесна и незагадувачка индустрија	- зголемен број на инвестициски објекти - добра местоположба на индустриските зони - пристап до магистрални и регионални патишта	Слаб интерес кај инвеститорите за вложување во локален бизнис	- несигурно деловно опкружување - политичка нестабилност и несигурност кај инвеститорите - променлива законска регулатива
Рудно богатство со неметални руди	- АД за неметали Огражден (експлоатација на фелтспат) - суровини во доволни количини - лесна пристапност - извоз на репроматеријали, суровини и готови производи	Отсуство на градобитна заштита	- огромни материјални штети на земјоделските култури при елементарни непогоди (град) - непостоење градобитни станици - слаб интерес кај локалните земјоделци за осигурување на земјоделските посеви
Површини под шума и пасишта	- разноликост на шумски видови дрвја - развој на овчарството и говедарството - чист воздух - шумски плодови	Не е решен проблемот со депонирањето на комуналниот отпад и неговата селекција	- не постои интегриран регионален систем за управување со комуналниот отпад - постоење диви депонии - грда слика за околината и животната средина
		Непостоење локални капацитети за конзервирање на земјоделски производи и шумски плодови	- отсуство на конзервна индустрија - намален интерес за собирање шумски плодови - ниски откупни цени - оддалеченост на откупните пунктови
Можности	Опис	Закани	Опис
Услови за кредитирање на мали и средни претпријатија	- расположливи банкарски кредитни линии	Глобална светска криза и лоша економска состојба во	- глобалното опкружување - нестабилност на светските

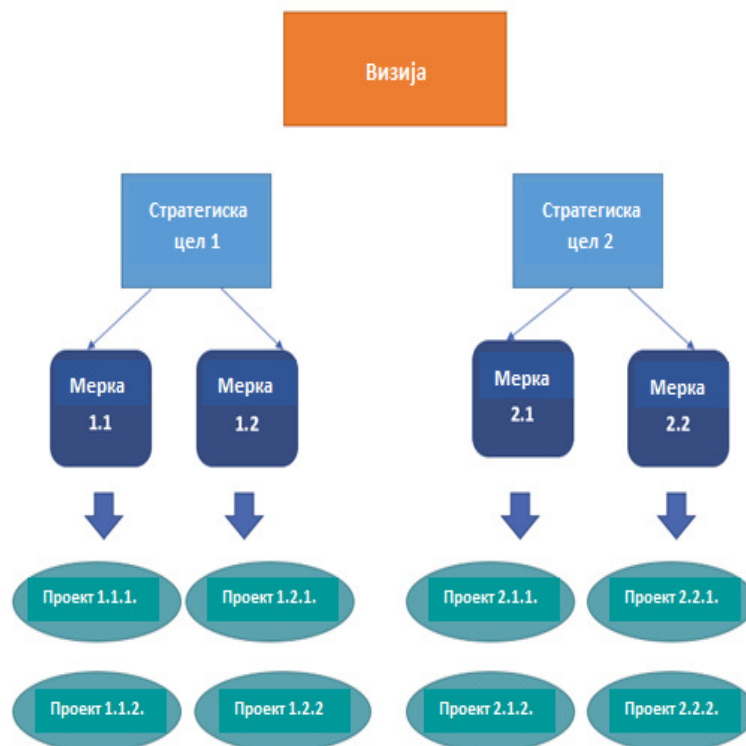
Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

	<ul style="list-style-type: none"> - Државни стимулации и субвенции - оптимални каматни стапки 	Државата	<p>берзи</p> <ul style="list-style-type: none"> - административни бариери и оптовареност на приватниот бизнис - нестабилна политичка ситуација
Воведување земјоделско производство	<ul style="list-style-type: none"> - поволни климатски услови - поголема цена на чинење на производот - помали производствени трошоци - лесна и брза продажба на пазарите 	Високи каматни стапки од страна на банките за користење кредити	<ul style="list-style-type: none"> - нестимулирачки каматни стапки - опасност при заложување хипотекарен имот - оптовареност со гаранции и други потврди на локалните претприемачи
Пристап до домашни и странски фондови за финансирање објекти од инфраструктурата	<ul style="list-style-type: none"> - достапни ИПА-фондови за прекугранична соработка - соработка со компании од ЕУ - пристап до големи пазари и потрошувачи 	Ограничени фондови и подолг временски рок за реализација на проектните програми	<ul style="list-style-type: none"> - бирократски пречки и одолговлекување на постапките - бавни процедури со подолги временски рокови
Користење разни бенефиции од државата, особено од АВРМ за самовработување	<ul style="list-style-type: none"> - АФПЗРР на РСМ - Биро за регионален развој - МТВ на РСМ - ИПА-фондови за рурален развој - Светска банка 	Одлив и трансфер на работна сила во други сектори и други земји	<ul style="list-style-type: none"> - недостиг од квалификувана работна сила - трансфери на работна сила од една во друга стопанска гранка - иселување или заминување на привремена работа во странство
Средства за рурален и земјоделски развој од претпристапните фондови на ЕУ	<ul style="list-style-type: none"> - проект за самовработување - проект за поддршка на мали и средни претпријатија - достапни обуки и тренинзи за невработени - достапни слободни работни места 	Глобализација и несигурни основи за развој на малото претприемништво	<ul style="list-style-type: none"> - постојење глобални (светски) компании кои доминираат во одредени стопански сектори - влез на странски капитал
Развој на рурален	- ИПАРД-Програма за	Незаинтересираност од	- потребна е подготовка на

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

<p>екотуризам</p>	<p>рурален развој</p>	<p>локалните фармери поради обемната процедура и долгите рокови за реализација</p>	<p>огромна документација - потребно е сопствено учество во реализацијата на одреден проект - релативно долги рокови за разгледување и одобрување на проектните апликации</p>
<p>Постоење површини кои можат да бидат наменети (урбанизирани) за индустриски зони</p>	<p>- постоење Центар за алтернативен туризам и креативен развој - расположливи угостителски објекти</p>	<p>Слаб интерес за вложување во овој вид туризам</p>	<p>- незаинтересираност на младите за рурален туризам - намалена поддршка од државата - потребен е подолг временски период за негова промоција</p>
		<p>Недостиг од финансиски средства и долги рокови за урбанизација на земјиштето</p>	<p>- ограничени финансиски средства на општината и Владата на РСМ за изработка на урбанистички планови - долг временски период за нивна изработка</p>

5. Визија за Општина Долнени – интегрирано стратешко планирање

Графикон 2: Пример за поставување цели, приоритети и мерки

Визија: Општина Долнени е земјоделски крај и европски ориентирана заедница на среќни и сигурни луѓе, чисто и здраво место за живеење со одржлив социоекономски раст и развој, високи квалитетни јавни услуги и развиена комунална и социјална инфраструктура.

Конкретизацијата на визијата ќе овозможи реализација на следните стратешки цели:

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1. Развивање современа сообраќајна и комунална инфраструктура

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2. Обезбедување и изградба на социјална инфраструктура и зголемување на квалитетот на животот на локалното население

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3. Развој на современо земјоделско производство, подобрување на управувањето со животната средина и природните ресурси

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1. Развивање современа сообраќајна и комунална инфраструктура

Приоритети:

1. Осовременување на локалната патна инфраструктура;
2. Зголемување на сообраќајната поврзаност со соседните општини;
3. Подобрување на комуналната инфраструктура.

Мерки:

- 1.1. Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура;
- 1.2. Донесување урбанистички планови и друга документација за населените места;
- 2.1. Реконструкција и изградба на нова регионална патна инфраструктура;
- 3.1. Реконструкција и изградба на нова комунална инфраструктура.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2. Обезбедување и изградба на социјална инфраструктура и зголемување на квалитетот на животот на локалното население

Приоритети:

1. Унапредување на социјалната инфраструктура и подобрување на социјалните услуги;
2. Подобрување на ефективноста и ефикасноста во воспитно-образовниот процес преку модернизација на образованието;
3. Подобрување на квалитетот на животот преку подобрување на јавните услуги.

Мерки:

- 1.1. Реконструкција на постоечката и изградба на нова социјална инфраструктура;
- 1.2. Подобрување на услугите во општината од областа на социјалната заштита и социјалните услуги;
- 1.3. Унапредување на социјалната инклузија;
- 2.1. Изградба на нова и реконструкција на постоечката училишна инфраструктура;
- 2.2. Континуирани обуки на наставниот кадар;
- 3.1. Збогатување на понудата на спортски и културни содржини;
- 3.2. Подобрување на капацитетите на вработените во општината.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3. Развој на современо земјоделско производство, подобрување на управувањето со животната средина и природните ресурси

Приоритети:

1. Зголемување на економската активност преку развој на современо земјоделство;
2. Создавање услови за подобрување на управувањето со животната средина;
3. Одржливо управување со природните ресурси и ублажување на влијанието на климатските промени.

Мерки:

- 1.1. Подобрување на конкурентноста на земјоделските производи преку поддршка на еколошко производство;
- 1.2. Подобрување на пласманот на земјоделските производи преку зголемување на нивниот квалитет;
- 1.3. Организирање на земјоделското производство според барањата на пазарот;
- 2.1. Развивање квалитетен систем за управување со отпадот и отпадните води;
- 2.2. Зајакнување на капацитетите на комуналното претпријатие;
- 2.3. Заштита и подобрување на квалитетот на водата и намалување на загаденоста на воздухот;
- 3.1. Создавање услови за користење обновливи извори на енергија и за подобрување на енергетската ефикасност;
- 3.2. Заштита на билешката разновидност и подобрување на нивото на еколошката свест и култура;
- 3.3. Едукација, промоција и кампањи за справување со климатските промени.

Табела 14: Стратешки цели, приоритети, мерки и активности

Стратешки цели	Приоритети	Мерки	Проекти/активности
1. Развивање на современа сообраќајна и комунална инфраструктура	1. Осовременување на локалната патна инфраструктура	1.1. Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура 1.2. Донесување на урбанистички планови и друга документација за населените места	1.1.1. Изградба на нови локални патишта 1.1.2. Изградба на нови улици 1.1.3. Реконструкција на постоечките локални патишта 1.1.4. Реконструкција на постоечките улици 1.2.1. Изработка и донесување нови урбанистички планови за села 1.2.2. Изработка на нова техничка документација за патна инфраструктура
	2. Зголемување на сообраќајната поврзаност со соседните општини	2.1. Реконструкција и изградба на нова регионална патна инфраструктура	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

			<p>2.1.1. Изградба и осовременување на регионалните патишта</p> <p>2.1.2. Изградба на нови мостови</p> <p>2.1.3. Реконструкција на постоечки мостови</p> <p>2.1.4. Подобрување на постоечката и поставување нова хоризонтална и вертикална сигнализација</p> <p>2.1.5. Подобрување на осветлувањето на патната инфраструктура (раскрсници, опасни делници, значајни објекти и сл.)</p> <p>2.1.6. Мерки за заштита на пешаците во сообраќајот како ранлива категорија</p> <p>2.1.7. Изградба на велосипедски, спортски и рекреативни патеки</p> <p>2.1.8. Изградба на нови водоснабдувачки системи</p> <p>3.1.1. Изработка на техничка документација за канализациски системи и системи за управување со отпадни води и пречистувачки станици</p> <p>3.1.2. Реконструкција на постоечките водоснабдувачки системи</p> <p>3.1.3. Изградба на нова атмосферска канализација</p> <p>3.1.4. Изградба на фекални канализациски системи</p> <p>3.1.5. Изградба на пречистувачки станици</p>
	3. Подобрување на комуналната инфраструктура	3.1. Реконструкција и изградба на нова комунална инфраструктура	
2. Обезбедување и изградба на социјална инфраструктура и зголемување на квалитетот на живеењето на локалното население	1. Унапредување на социјалната инфраструктура и подобрување на социјалните услуги	<p>1.1. Реконструкција на постоечката и изградба на нова социјална инфраструктура</p> <p>1.2. Подобрување на услугите во општината од областа на социјалната заштита и социјалните</p>	<p>1.1.1. Изградба на детски градинки</p> <p>1.1.2. Реконструкција/адапација, доградба и опремување на домови на културата</p> <p>1.1.3. Реконструкција/адапација и опремување на пензионерски клубови</p> <p>1.1.4. Реконструкција и</p>

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

		<p>услуги</p> <p>1.3. Унапредување на социјалната инклузија</p>	<p>опремување на објекти и локации за алтернативен туризам</p> <p>1.1.5. Изградба на старски дом</p> <p>1.1.6. Изградба и опремување паркови</p> <p>1.1.7. Изградба на спортски сали и игралишта</p> <p>1.1.8. Изградба на детски паркови</p> <p>1.1.9. Инсталирање сончеви колектори на училиштата и другите јавни објекти</p> <p>1.1.10. Инсталирање системи за греење во јавните објекти со обновливи извори на енергија (пелети, брикети и сл.)</p> <p>1.2.1. Спроведување анализа за потребите од социјални услуги на локално ниво</p> <p>1.2.2. Воведување систем на корисници на социјални услуги</p> <p>1.2.3. Создавање систем за евиденција и воспоставување услуги за стари и изнемоштени лица</p> <p>1.2.4. Спроведување обуки за дефицитарни и профитабилни струки</p> <p>1.2.5. Спроведување образование за возрасниот дел од популацијата</p> <p>1.2.6. Преквалификација на невработени млади лица</p> <p>1.2.7. Спроведување анализи и истражувања на пазарот на трудот</p> <p>1.3.1. Спроведување проекти за социјална инклузија и за борба против сиромаштијата</p> <p>1.3.2. Обезбедување услови за квалификација, доквалификација и вработување лица од социјално ранливите категории и лица корисници на социјална помош</p> <p>1.3.3. Организирање информативни кампањи</p>
	<p>2.Подобрување на ефикасноста и ефективноста во воспитно-образовниот процес преку модернизација на образованието</p>	<p>2.1. Изградба на нова и реконструкција на постоечката училишна инфраструктура</p> <p>2.2. Континуирани обуки на наставниот кадар</p>	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

			за самовработување на лицата од социјално загрозеи семејства 1.3.4. Изградба на паркови за децата со посебни потреби 1.3.5. Формирање центри за образовна поддршка на децата со посебни потреби и децата од социјално загрозеи семејства 1.3.6. Формирање пензионерско здружение 1.3.7. Воспоставување социјални услуги за стари лица 2.1.1. Реконструкција/адапција и доградба на централните и подрачните основни училишта, со акцент врз подобрување на енергетската ефикасност и искористување на обновливите извори на енергија, како и пристап за лица со посебни потреби 2.1.2. Набавка на потребната опрема за училиштата 2.2.1. Обука на наставниот кадар за имплементација на нови и современи техники во наставата 2.2.2. Обука на наставниците за работа со деца со посебни потреби 2.2.3. Обука на наставниот кадар за изработка и имплементација на ЕУ-проекти 3.1.1. Поддршка на млади таленти од областа на културата и спортот 3.1.2. Поддршка на културно-уметничките друштва, спортски клубови и здруженија 3.1.3. Организирање културни и спортски манифестации 3.2.1. Континуирани обуки за административните
	2. Подобрување на квалитетот на животот преку подобрување на јавните услуги	3.1. Збогатување на понудата на спортски и културни содржини 3.2. Подобрување на капацитетите на вработените во општината	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

			службеници 3.2.2. Информирање и обуки за користење ИПА-фондови
3. Развој на современо земјоделско производство, подобрување на управувањето со животната средина и со природните ресурси	1. Зголемување на економската активност преку развој на современо земјоделство	1.1. Подобрување на конкурентноста на земјоделските производи преку поддршка на еколошкото производство 1.2. Подобрување на пласманот на земјоделските производи преку зголемување на нивниот квалитет 1.3. Организирање на земјоделското производство според барањата на пазарот	1.1.1. Воспоставување систем за едукација и информирање на земјоделците за примена на добри земјоделски практики и органско производство 1.1.2. Организирање и посета на земјоделски саеми 1.1.3. Помош и поддршка за подготовка на проектни апликации за ЕУ-фондовите (ИПАРД) 1.1.4. Информативни кампањи за кредитирање во земјоделството 1.1.5. Гасификација на оранжериското производство 1.2.1. Формирање општински центар за поддршка на индивидуалните земјоделци 1.2.2. Отворање регионални центри за земјоделски производи 1.2.3. Создавање модерен и продуктивен земјоделски сектор 1.2.4. Брендирање на специфични земјоделски производи (домат, пиперка, краставица) 1.2.5. Обезбедување можност за лесен пристап на земјоделците до агроберза 1.3.1. Создавање услови за окрупнување на земјоделските стопанства 1.3.2. Изградба на преработувачки капацитети 1.3.3. Изградба на зелени пазари 1.3.4. Поддршка и промовирање на кооперацијата и здружувањето на земјоделците 2.1.1. Набавка на средства и опрема за
	2. Создавање услови за подобрување на управувањето со животната средина	2.1. Развивање на квалитетен систем за управување со отпадот и отпадните води 2.2. Зајакнување на капацитетите на ЈКП 2.3. Заштита и подобрување на квалитетот на водата и намалување на загаденоста на воздухот	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

		<p>собирање и транспорт на отпадот 2.1.2. Соодветно третирање на отпадните води 2.1.3. Изградба на бетонски одводни канали за атмосферските води на критични локации 2.1.4. Соодветно третирање на атмосферските води 2.1.5. Организирано собирање на отпадот 2.1.6. Воспоставување систем за примарна селекција на отпадот 2.1.7. Поставување селективни садови за отпад 2.1.8. Заложба за регионално прифатилиште за депонирање отпад 2.1.9. Определување и уредување простор за времено депонирање на комунален отпад и инертен отпад 2.1.10. Чистење на дивите депонии 2.1.11. Производство на органски компост 2.2.1. Подигнување на капацитетите на вработените во ЈКП 2.3.1. Изготвување програма за заштита на површинските и подземните води 2.3.2. Реконструкција на старата водоводна мрежа 2.3.3. Изготвување програма за намалување на загадувањето на воздухот и подобрување на неговиот квалитет 2.3.4. Одржливо обновување на шумскиот фонд и урбаното зеленило 3.1.1. Изработка на физибилити-студија за капацитетите на обновливите извори 3.1.2. Изработка на техничка и планска документација за локации за градба на</p>
	<p>3. Одржливо управување со природните ресурси и ублажување на влијанието на климатските промени</p> <p>3.1. Создавање услови за користење обновливи извори на енергија и за подобрување на енергетската ефикасност</p> <p>3.2. Заштита на биолошката разновидност и подобрување на нивото на еколошката свест и култура</p> <p>3.3. Едукација, промоција и кампањи за справување со климатските промени</p>	

			<p>објекти за искористување на обновливи извори на енергија</p> <p>3.1.3. Организирање и спроведување акции и кампањи за подигнување на свеста кај граѓаните за енергетската ефикасност</p> <p>3.1.4. Изградба на објекти за обновливи извори на енергија</p> <p>3.1.5. Изградба на енергетски независни (пасивни) објекти</p> <p>3.1.6. Поттикнување на населението за користење обновливи извори на енергија и нивно субвенционирање</p> <p>3.1.7. Реконструкција на постоечките објекти со примена на мерки за енергетска ефикасност</p> <p>3.1.8. Реконструкција и модернизација на уличното осветлување со примена на мерките за енергетска ефикасност</p> <p>3.2.1. Валоризација на ендемичните видови и нивните живеалишта</p> <p>3.2.2. Спроведување едукативни кампањи и обуки за заштита и одржливост на биолошката разновидност</p> <p>3.2.3. Печатење промотивен материјал за биолошката разновидност и негова соодветна презентација и дистрибуција</p> <p>3.2.4. Обезбедување и поддршка на воспитно-образовните институции за еколошка интеграција на младите преку поддршка на еколошките активности</p> <p>3.3.1. Едукација на населението за потребата за заштита на животната средина</p> <p>3.3.2. Едукација и промоција на активности за ублажување на климатските промени</p>
--	--	--	---

Портофолио на проектот

Во овој дел дадена е генеричка листа на проекти и преглед на проектите што се приоритетни во утврдениот програмски период, со основни информации на што се однесуваат, кои се изворите на финансирање и износите за нивна реализација. Во табелата 15 ќе ги наведеме сите проекти што ги имаме како приоритет, но за некои од нив имаме финансиска рамка, а за некои проекти, пак, финансиската рамка е во подготовка.

Проекти што немаат финансиска рамка се:

- Проекти за алтернативни култури во земјоделството;
- Кампања за регистрирање на граѓаните, а за земјоделците и нивно информирање за можностите за искористување на средствата од претпристапните фондови на ЕУ;
- Давање помош на бизнисмените од малите и средните претпријатија од областа на урбанизмот и градежништвото;
- Изградба на акумулациски системи во населените места на Општина Долнени;
- Изградба на речно корито Црнилиште;
- Изградба на локални улици во населено место Лажани;
- Изградба на локални улици во населено место Житоше;
- Изградба на локални улици во населено место Дебреште;
- Изградба на локални улици во населено место Црнилиште;
- Изградба на локални улици во населено место Десово;
- Изградба на локални улици во населено место Пешталево;
- Реконструкција на дел од локалниот пат Бело Поле – Вранче;
- Изградба на нова детска градинка со опрема во с. Црнилиште, со капацитет за 50 деца и од останатите населени места во Општина Долнени;
- Изградба на спортска сала во с. Лажани;
- Изградба на спортско игралиште во с. Долнени.

Табела 15: Генеричка листа на проекти

Просторно планирање и соодветни подготвителни активности
1. Изработка на урбанистички планови (УПС) за селата: Житоше, Црнилиште, Долнени, Десово, Секирци, Пешталево, Костинци и останатите населени места
Комуналната инфраструктура и услуги
1. Набавка на специјализирано возило/камион за собирање и транспортирање комунален отпад
2. Изработка на студија за целосно искористување на земјоделското земјиште
3. Одржување редовни контакти со локалните бизниси, заради преземање

активности за создавање клима на доверба
4. Изградба на проект за органско земјоделско производство
5. Зголемување на напорите за пронаоѓање нови пазари за пласман на тутунот со отворање преработувачки капацитети во општината
6. Изработка на проекти за алтернативни култури во земјоделието
7. Кампања за регистрирање на граѓаните, а за земјоделците и нивно информирање за можностите за искористување на средствата од претпристапните фондови на ЕУ
8. Давање помош на бизнисмените од малите и средните претпријатија од областа на урбанизмот и градежништвото
9. Изградба на акумулациски системи во населените места на Општина Долнени
10. Изградба на втората фаза од канализација Ропотово
11. Изградба на втората фаза од канализација Десово
12. Изградба на речно корито Црнилиште
Локални улици и патишта
1. Изградба на локален пат за поврзување на населените места Житоше и Борино (Општина Крушево), во вкупна должина од 3 км
2. Изградба на локален пат за поврзување на населените места Десово и Дупјачани, во вкупна должина од 3 км
3. Изградба на локални улици во населено место Лажани
4. Изградба на локални улици во населено место Житоше
5. Изградба на локални улици во населено место Дебреште
6. Изградба на локални улици во населено место Црнилиште
7. Изградба на улици во населено место Десово
8. Изградба на локални улици во населено место Пешталево
9. Реконструкција на дел од локалниот пат Бело Поле – Вранче
Социјална инфраструктура и социјални услуги/програми
1. Изградба на нова детска градинка со опрема во с. Црнилиште, со капацитет за 50 деца и од останатите населени места во Општина Долнени
2. Изградба на спортска сала во с. Лажани
3. Изградба на спортско игралиште во с. Долнени
4. Изградба на ново училиште во населено место Лажани
Културна инфраструктура и услуги
1. Организација на културен настан „Гајдата“ – с. Долнени

За секој избран проект, се користи овој образец за изработка на проект:

Табела 16: Образец за изработка на проект

Наслов на проектот	Стратешката цел на ИПЛР која придонесува проектот	кон	која	Мерка на ИПЛР
Носител на проектот				
Краток опис на проектот (за што е проектот)				
Очекувани резултати од проектот				
Список на главните активности				
Чекори што треба да се реализираат				
Детален список на потребна техничка документација				
Статус на проектот				
Период на имплементација на проектот				
Очекувани вкупни трошоци за проектот				

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Очекувани извори на финансирање	
Друг извор	

Проект 1

<p>Наслов на проектот</p> <p>Изработка на урбанистички планови (УПС) за селата: Житоше, Црнилиште Долнени, Десово, Секирци, Пешталево, Костинци и останатите населени места</p>	<p>Стратешката цел на ИПЛР која придонесува проектот</p> <p>Развивање современа сообраќајна и комунална инфраструктура</p>	<p>Мерка на ИПЛР</p> <p>Донесување урбанистички планови и друга документација за населените места</p>
<p>Носител на проектот</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Општина Долнени • Центар за развој на Пелагонискиот Регион 	
<p>Краток опис на проектот (за што е проектот)</p>	<p>Основна цел на овој проект е да се изработат нови урбанистички планови за наведените села, коишто ќе овозможат услови за градење инфраструктурни објекти и забрзан развој на стопанството.</p>	
<p>Очекувани резултати од проектот</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изработени нови урбанистички планови • Создавање услови за градење инфраструктурни објекти, станбени и деловни објекти • Отворање нови стопански зони 	
<p>Список на главните активности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изработка на урбанистички нацрт-планови за села • Јавна анкета и јавно изложување на урбанистичките планови • Донесување одлука од страна на Советот на Општината • Финална изработка на урбанистичките планови и стапување во сила 	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомната активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација		
Статус на проектот	Изготвен е многу зрел проект со техничка документација – подготвен за имплементација	
Период на имплементација на проектот	2019	
Очекувани вкупни трошоци за проектот	5.235.917 денари	Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 5.235.917 денари	

Проект 2

Наслов на проектот Набавка на специјализирано возило/камион за собирање и транспортирање комунален отпад	Стратешката цел на ИПЛР кон која која Мерка на ИПЛР придонесува проектот Развивање современа сообраќајна и комунална инфраструктура	Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> • Општина Долнени и ЈКП – Долнени • Биро за регионален развој 	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на проектот е зголемување и подобрување на чистотата во населените места во Општина Долнени	
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> • Подobar квалитет на живеењето • Почиста средина 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> • Намалување на дивите депонии 	
Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомената активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> - Основен проект - Ревизија на основниот проект 	
Статус на проектот	<ul style="list-style-type: none"> - Изготвена техничка документација (основен проект и ревизија) – подготвен за имплементација 	
Период на имплементација на проектот	2019	
Очекувани вкупни трошоци за проектот	1.599.000 денари	Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 000.000 денари	
Друг извор:	Износ: 1.599.000 денари	
- Биро за регионален развој		

Проект 3

Наслов на проектот Изработка на студија за целосно искористување на земјоделското земјиште	Стратешката цел на ИПЛР која придонесува проектот Развој на современо земјоделско производство, подобрување на управувањето со животната средина и со природните ресурси	Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на регионална патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> Општина Долнени 	
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на овој проект е да се зголемат амбициите кај граѓаните што повеќе да ја искористуваат земјата.	
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> Поголемо производство на земјоделските култури 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> Унапредување на земјоделството 	
Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомната активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> Основен проект Ревизија на основниот проект 	
Статус на проектот	<ul style="list-style-type: none"> Изготвен е основен проект со ревизија – подготвен за имплементација 	
Период на имплементација на проектот	2020 – 2022	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Очекувани вкупни трошоци за проектот	80.000.000	Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 80.000.000 денари	

Проект 4

Наслов на проектот	Стратешката цел на ИПЛР која	Мерка на ИПЛР
Изработка на проект за органско земјоделско производство	придонесува проектот Развој на современо земјоделско производство, подобрување на управувањето со животната средина и со природните ресурси	Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> Општина Долнени 	
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на проектот е зголемување на органското производство на земјоделските култури	
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> Подобар квалитет на земјоделските култури 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> Зголемена побарувачка и потрошувачка 	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ниедна спомената активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> - Основен проект - Ревизија на основниот проект 	
Статус на проектот	<ul style="list-style-type: none"> - Изготвена техничка документација (основен проект и ревизија) – подготвен за имплементација 	
Период на имплементација на проектот	2019	
Очекувани вкупни трошоци за проектот	1.200.000 денари	Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 1.200.000.000 денари	
Друг извор:		
- Донација		

Проект 5

Наслов на проектот	Стратешката цел на ИПЛР која придонесува проектот	Мерка на ИПЛР
Изработка на проект за зголемување на напорите за пронаоѓање нови пазари за пласман на тутунот, со отворање преработувачки капацитети во општината	Развој на современо земјоделско производство, подобрување на управувањето со животната средина и со природните ресурси	Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> Општина Долнени 	
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на проектот е пронаоѓање пазари за подобар пласман и откуп на тутунот	
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> Олеснување на граѓаните за производството на тутунот 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> Зголемување на производството 	
Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомната активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> Основен проект Ревизија на основниот проект Изготвена техничка документација (основен проект и ревизија) – подготвен за имплементација 	
Статус на проектот		
Период на имплементација на	2019	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

проектот			
Очекувани вкупни трошоци за проектот	1.000.000 денари		Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање			
- Општински буџет	Износ: 1.000.000.000 денари		
Друг извор:			
- Донација			

Проект 6

Наслов на проектот Изградба на втората фаза од канализација Ропотово	Стратешката цел на ИПЛР кон која придонесува проектот Развивање современа сообраќајна и комунална инфраструктура	Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> • Општина Долнени • Светска банка 	
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на проектот е подобрување на животната средина	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> Подобра комунална инфраструктура и собирање на фекалните и отпадните води 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> Подобрување на животната средина 	
Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ниедна спомната активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> Основен проект Ревизија на основниот проект 	
Статус на проектот	Изготвена техничка документација (основен проект и ревизија) – подготвен за имплементација	
Период на имплементација на проектот	2019	
Очекувани вкупни трошоци за проектот	13.600.000 денари	Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 000.000.000 денари	
Друг извор:	13.600.000	
- Светска банка		

Проект 7

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Наслов на проектот Изградба на втората фаза канализација Десово	Стратешката цел на ИПЛР придонесува проектот Развивање современа сообраќајна комунална инфраструктура	Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> • Општина Долнени • Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство 	
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на проектот е подобрување на животната средина	
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> • Подобра комунална инфраструктура и собирање на фекалните води 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на животната средина 	
Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомената активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> - Основен проект - Ревизија на основниот проект 	
Статус на проектот	<ul style="list-style-type: none"> - Изготвена техничка документација (основен проект и ревизија) – подготвен за имплементација 	
Период на имплементација на проектот	2019	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Очекувани вкупни трошоци за проектот	22.800.000 денари	Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 000.000.000 денари	
Друг извор:	22.800.000, денари	
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство		

Проект 8

Наслов на проектот Реконструкција на дел од локалниот пат Бело Поле – Вранче	Стратешката цел на ИПЛР кон која придонесува проектот Развивање современа сообраќајна и комунална инфраструктура	Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> Општина Долнени 	
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на овој проект е да се изгради овој локален пат/правец којшто ќе овозможи поврзување на населените места Бело Поле и Вранче	
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> Изграден нов локален пат Брз пласман на стоки и луѓе Намалени трошоци за транспорт Зголемен обем на комуникација и сообраќајна поврзаност меѓу општините 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> Спроведување на градежните активности и пуштање во употреба на овој патен правец Следење на неговата искористеност Тековно одржување 	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомната активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> - Основен проект - Ревизија на основен проект 	
Статус на проектот	- Изготвен е основен проект со ревизија – подготвен за имплементација	
Период на имплементација на проектот	2021 – 2022	
Очекувани вкупни трошоци за проектот	13.000.000	13.000.000
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 13.000.000 денари	
Друг извор:		
- Донација		

Проект 9

<p>Наслов на проектот Реконструкција на локален пат за поврзување на населените места Десово и Дулјачани во вкупна должина од 3 км</p>	<p>Стратешката цел на ИПЛР придонесува проектот Развивање современа сообраќајна и комунална инфраструктура</p>	<p>Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура</p>
<p>Носител на проектот</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Општина Долнени • Светска банка 	
<p>Краток опис на проектот (за што е проектот)</p>	<p>Основна цел на овој проект е да се изгради овој локален пат/правец којшто ќе овозможи поврзување на населените места Десово и Дулјачани</p>	
<p>Очекувани резултати од проектот</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изграден нов локален пат • Брз пласман на стоки и луѓе • Намалени трошоци за транспорт • Зголемен обем на комуникација и сообраќајна поврзаност меѓу општините 	
<p>Список на главните активности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Спроведување на градежните активности и пуштање во употреба на овој патен правец • Следење на неговата искористеност • Тековно одржување 	
<p>Чекори што треба да се реализираат</p>	<p>Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомната активност не е спроведена.</p>	
<p>Детален список на потребна техничка документација</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Основен проект - Ревизија на основниот проект 	
<p>Статус на проектот</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Изготвен е основен проект со ревизија – подготвен за имплементација 	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Период на имплементација на проектот	2019 – 2022	
Очекувани вкупни трошоци за проектот	42.000.000	42.000.000
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 0.000.000 денари	
Друг извор: - Донација	42.000.000, денари	

Проект 10

Наслов на проектот Изградба на локален пат за поврзување на населените места Житоше и Борино во вкупна должина од 3 км	Стратешката цел на придонесува проектот Развивање современа сообраќајна комунална инфраструктура	ИПЛР кон која	Мерка на ИПЛР Реконструкција и изградба на регионална и патна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> Општина Долнени Општина Крушево Биро за регионален развој 		
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на овој проект е да се изгради овој локален пат/правец којшто ќе овозможи поврзување на Општина Долнени со Општина Крушево. Вкупна должина = 3.268 метри.		
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> Изграден нов локален пат Брз пласман на стоки и луѓе Намалени трошоци за транспорт Зголемен обем на комуникација и сообраќајна поврзаност меѓу општините 		

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> • Спроведување на градежните активности и пуштање во употреба на овој патен патент • Следење на неговата искористеност • Тековно одржување
Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ниедна спомната активност не е спроведена.
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> - Основен проект - Ревизија на основниот проект - Изготвен е основен проект со ревизија – подготвен за имплементација
Период на имплементација на проектот	2019 – 2020
Очекувани вкупни трошоци за проектот	35.000.000 Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање	
- Општински буџет	Износ: 0.000.000 денари
Друг извор: - Биро за регионален развој	Износ: 35.000.000 денари

Проект 11

Наслов на проектот Изградба на ново училиште во населено место Лажани	Стратешката цел на ИПЛР придонесува проектот Обезбедување и изградба на социјална инфраструктура и зголемување на квалитетот на животот на локалното население	Мерка на ИПЛР Изградба на нова и реконструкција на постоечката училишна инфраструктура
Носител на проектот	<ul style="list-style-type: none"> • Општина Долнени • МОН на РСМ 	
Краток опис на проектот (за што е проектот)	Основна цел на овој проект е да овозможи подобрување на условите за изведување на наставата, подобро затоплување на објектот и зголемување на неговата енергетска ефикасност.	
Очекувани резултати од проектот	<ul style="list-style-type: none"> - Реконструирано основно игралиште (внатрешна столарија, под, фасада, централно греење) - Подобрени наставни услови - Зголемена енергетска ефикасност на објектот 	
Список на главните активности	<ul style="list-style-type: none"> • Спроведување на градежните активности (реконструкција) и пуштање во употреба на основното училиште • Тековно одржување на основното училиште 	
Чекори што треба да се реализираат	Сè што е наведено погоре, бидејќи досега ни една спомената активност не е спроведена.	
Детален список на потребна техничка документација	<ul style="list-style-type: none"> - Основен проект - Ревизија на основниот проект 	
Статус на проектот	<ul style="list-style-type: none"> - Изготвена техничка документација (основен проект и ревизија) – подготвен за имплементација 	

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Период на имплементација на проектот	2021	
Очекувани вкупни трошоци за проектот	15.375.000 денари	Досега ништо не е вложено
Очекувани извори на финансирање		
- Општински буџет	Износ: 2.000.000 денари	
Друг извор: - МОН на РСМ	Износ: 13.375.000 денари	

7. Буџет

7.1. Динамика на финансирање

Табела 17: Динамика на финансирање

Мерка	Проект	Почеток на проектот	Време за спроведување на проектот	Процента вредност на проектот	Динамика на финансирање				
					Год. I	Год. II	Год. III	Год. IV	
Донесување урбанистички и планови друга документација за населените места	Изработка на урбанистички планови (УПС) за населените места Општина Долнени	2019	1 година	6.235.4556 денари	6.235.455 денари				ВКУПНО 6.235.455 денари
Реконструкција и изградба на нова локална	Изградба на локални улици низ	2020	1 година	85.000.000 денари	85.000.000 денари				85.000.000 денари

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

патна инфраструктура	Општина Долнени																	
Реконструкција на нова регионална инфраструктура	Изградба на локален пат за поврзување на населените места Десово и Дулјачани	2020 – 2022	2 години			42.000.000 денари						22.000.000 денари			20.000.000 денари			42.000.000 денари
Реконструкција на нова локална патна инфраструктура	Изградба на речно корито во населено место Лажани	2021	1 месеци			5.000.000 денари						5.000.000 денари						5.000.000 денари
Реконструкција на нова локална патна инфраструктура	Изградба на пат за пристап до земјоделско земјиште во населените места во Општина Долнени	2019 – 2022	3 години			6.500.000 денари						2.500.000 денари			2.000.000 денари			6.500.000 денари
Изградба на нова реконструкција на постоечката училишна инфраструктура	Изградба на нова детска градинка во с. Црнилиште	2020	1 година			21.000.000 денари						21.000.000 денари						21.000.000 денари
Изградба на нова реконструкција на постоечката училишна инфраструктура	Изградба на нова детска градинка во с. Лажани	2021	1 година			19.000.000 денари						19.000.000 денари						19.000.000 денари
Реконструкција на постоечката	Изградба на спортско	2020	1 година			4.500.000 денари						4.500.000 денари						4.500.000 денари

7.2. Извори на финансирање

Табела 18: Извори на финансирање

Проект	Процент на вредност на проектот	Извори на финансирање							
		Општина	Централна власт	Заеми	Донации	ИПА ИПАРД	Приватен сектор	PPP	Самопри донес
Изработка на урбанистички планови (УПС) за населените места	6.235.455 денари	2.000.000 денари	4.235.455 денари						
Изградба на локални улици низ Општина Долнени	85.000.000 денари	10.000.000 денари	75.000.000 денари						
Изградба на локален пат за поврзување на н.м. Бориово и Колешино	40.000.000 денари	2.000.000 денари	38.000.000 денари						
Изградба на локален пат за поврзување на н.м. Десово и Дугјачани	42.000.000 денари	5.000.000 денари	37.000.000 денари						
Изградба на речно корито во н.м. Лажани	5.000.000 денари	500.000 денари	4.500.000 денари						
Изградба на пат за пристап до земјоделско земјиште во населените места во Општина Долнени	6.500.000 денари	2.000.000 денари	4.500.000 денари						
Изградба на нова детска градинка во с. Црнилиште	21.000.000 денари	3.000.000 денари	17.000.000 денари						

Интегриран план за локален развој на Општина Долнени

Изградба на нова детска градинка во с. Лажани	19.000.000 денари	19.000.000 денари	19.000.000 денари						
Изградба на спортско игралиште во с. Лажани	4.500.000 денари	000.000 денари	4.500.000 денари						
Реконструкција на сите училишни згради на ниво на Општина Долнени	7.500.000 денари	2.000.000 денари	5.500.000 денари						
Изградба на земјоделски пазар	9.000.000 денари	1.000.000 денари	8.000.000 денари						
Набавка на специјализирано возило/камион за собирање и транспортирање комунален отпад	2.500.000 денари		2.500.000 денари						

8. Клучни индикатори за успешност

Приоритет	Индикатор
1. Осовременување на локалната патна инфраструктура	<ul style="list-style-type: none"> - Број на изработени нови УПС (урбанистички планови за села) - Површина во метри квадратни на опфатена урбанизирана површина - Број на урбанизирани населени места - Број на граѓани корисници на урбанизацијата на населените места

Приоритет	Индикатор
2. Осовременување на локалната патна инфраструктура	<ul style="list-style-type: none"> - Број на новопоставени сообраќајни знаци - Метри на обележани локални патишта - Метри на обележани пешачки премини - Број на канделабри за ноќно осветлување на патишта - Број на поставени светлечки сообраќајни знаци - Број на поставени т.н. „леgnати полицајци“ - Метри квадратни на искосени тревни површини за поголема прегледност во сообраќајот

Приоритет	Индикатор
3. Зголемување на сообраќајната поврзаност со соседните општини	<ul style="list-style-type: none"> - Км на изградени нови локални патишта за меѓуопштинско поврзување - Км на реконструирани патишта за меѓуопштинско поврзување - Број на населени места/граѓани корисници на меѓуопштинската патна инфраструктура

Приоритети	Индикатор
4. Осовременување на локалната патна инфраструктура	<ul style="list-style-type: none"> - Км новоизградени локални улици - Км реконструирани локални улици - Број на изработени основни проекти за улици (техничка документација) - Број на населени места/граѓани корисници на уличната инфраструктура

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

Приоритети	Индикатор
5. Осовременување на локалната инфраструктура патна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Број на новоизградени мостови над речни корита 2. Должина во метри на новоизградени мостови 3. Должина на реконструирани мостови 4. Број на населени места/граѓани корисници на инфраструктурата

Приоритети	Индикатор
6. Осовременување на локалната инфраструктура патна	<ol style="list-style-type: none"> 5. Км на новоизградени локални патишта 6. Км на реконструирани локални патишта 7. Број на изработени основни проекти за локални патишта (техничка документација) 8. Број на населени места/граѓани корисници на локалната патна инфраструктура

Приоритети	Индикатор
6. Унапредување на социјалната инфраструктура и подобрување на социјалните услуги	<ol style="list-style-type: none"> 9. Број на новоизградени детски градинки 10. Број на деца сместени во детски градинки 11. Број на реконструирани детски градинки 12. Број на населени места опфатени со услугата за згрижување деца

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

Приоритети	Индикатор
8. Унапредување на социјалната инфраструктура и подобрување на социјалните услуги	13. Број на новоизградени објекти за туризам 14. Број на реконструирани објекти за алтернативен туризам 15. Број на туристи/посетители на туристичките локации

Приоритети	Индикатор
9. Унапредување на социјалната инфраструктура и подобрување на социјалните услуги	16. Број и површина на реконструирани спортски објекти 17. Број на изработени нови основни проекти за изградба на спортски објекти 18. Број на изградени спортски објекти/сали 19. Број на граѓани/ученици, деца кои ја користат спортската инфраструктура

Приоритети	Индикатор
10. Подобрување на ефективностa и ефикасноста во воспитно-образовниот процес преку модернизација на образованието	20. Број на реконструирани централни и подрачни основни училишта 21. Површина во метри квадратни на дограден простор во училишните згради 22. Површина во метри квадратни на адаптиран простор во училишните згради 23. Број на новоизградени училишни згради

<p>11. Подобрување на ефективност и ефикасност во воспитно-образовниот процес преку модернизација на образованието</p>	<p>24. Број/метри квадратни на инсталирани сончеви колектори 25. Број на инсталирани централни системи за греење на обновливи извори на енергија 26. Метри квадратни на изградени термофасади на јавни објекти 27. Број/метри квадратни на заменета внатрешна и надворешна столарија на јавни објекти</p>
<p>12. Зголемување на економската активност преку развој на современо земјоделство</p>	<p>28. Број/метри квадратни на корисна површина за продажба 29. Број на локални земјоделци што го користат новоизградениот земјоделски пазар 30. Број на трговци и трговски претпријатија кои ја користат продажната инфраструктура</p>
<p>13. Создавање услови за подобрување на управувањето со животната средина</p>	<p>31. Број на набавени возила за собирање и транспортирање комунален отпад 32. Број на населени места/број на граѓани кои ја користат услугата за собирање и транспортирање комунален отпад 33. Број на исчистени диви депонии</p>

14. Создавање услови за подобрување на управувањето со животната средина

34. Метри должина на новоизградени бетонски канали за одвод на атмосферска вода
35. Број на реконструирани одводни канали за атмосферска вода
36. Км на ископана (обновена) каналска мрежа за атмосферски води
37. Метри должина на новопоставени подземни цевки за одвод на атмосферска вода
38. Метри должина на ископани нови одводни канали

15. Подобрување на комуналната инфраструктура

39. Метри должина на новоизградени системи за третман на отпадни води
40. Број на изготвени основни проекти за изградба на канализациски системи
41. Број на изградени пречистувачки станици за отпадни води
42. Број на населени места/граѓани корисници на канализациските системи

10. План за имплементација

Врз основа на претходно поставените задачи, како што беа: идентификација на приоритетните проблеми, извршената приоритизација и дефинирање на приоритетните проблеми, Тимот за имплементација на проектните активности ги состави сите утврдени и испланирани елементи во еден логичен редослед, со што се доби Планот за имплементација на ИПЛР за Општина Долнени.

Планот за спроведување на ИПЛР (табеларен формат) се состои од следниве елементи:

- Наслов на проектот;
- Активности што треба да се анализираат;
- Институција/орган што ќе ги спроведува активностите;
- Временски рок за спроведување.

Планот за спроведување на ИПЛР е алатка која на Општината ѝ овозможува остварување на целите преку преземање соодветни акции во разумен временски период и во рамките на расположливите финансиски средства.

Општина Долнени ќе посвети сериозно внимание на спроведувањето на овој План, со максимална посветеност во решавањето на проблемите и со изнаоѓање финансиски средства од сопствениот буџет, од државните институции и од надворешни донатори, заради остварување на целите на ИПЛР.

2019 година

Проект	ШТО? Список на активности што треба да се реализираат	КОЈ?	ДО КОГА?
Изградба и довршување на канализациски систем со пречистувачки станици во н.м. Дебреште, Житоше, Лажани, Црнилиште и Десово	1. Изработка на урбанистичките планови	Фирма избрана на тендер	31.12.2019
Изградба и доизградба на локалниот водовод Бело Поле – Средорек, Вранче и целосно завршување на водоводот Црнилиште, Десово и Слепче	1.Тендерска постапка	Општина Долнени Фирма/Изведувач на работите	31.10.2019 31.10.2020
Вклучување на невработените во проекти за вработување или волонтирање од странски или домашни асоцијации	1. Тендерска постапка и одобрение за градење	Општина Долнени	30.09.2019

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

Изработка на брошура за расположливите капацитети со кои располага Општина Долнени за развој на туризмот	на за	1. Тендерска постапка	Фирма/Изведувач на работите	31.12.2019
Изработка на проекти алтернативни култури во земјоделието	на за во	1.Тендерска постапка	Општина Долнени Фирма/Изведувач на работите	31.12.2019
Изработка на проекти органско земјоделско производство	на за	1.Тендерска постапка	Општина Долнени Фирма/добавувач	30.12.2019

2020 година

Проект	ШТО?	КОЈ?	ДО КОГА?	
	Список на активности што треба да се реализираат			
Изградба на регионална депонија за отпад	на за	1. Тендерска постапка и одобрение за градење 2. Градежно-занаетски работи	Општина Долнени Фирма/Изведувач на работите	30.06.2020 31.10.2020
Изградба на акумулациски системи населените места Општина Долнени	на во на	1. Тендерска постапка и одобрение за градење 2. Градежно-занаетски работи	Општина Долнени Фирма/Изведувач на работите	01.01.2020 31.12.2020

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

Изработка на патна инфраструктура до позначајните туристички места	1. Тендерска постапка	Општина Долнени Фирма/Изведувач на работите	15.02.2020
	2. Градежно-занаетски работи		31.12.2020

2021 година

Проект	ШТО? Список на активности што треба да се реализираат	КОЈ?	ДО КОГА?
Преземање мерки за привлекување на потенцијалните инвеститори со ослободување од плаќање комунални такси и надоместок за уредување на градежното земјиште		Општина Долнени	30.12.2021
Изготвување студија за идејно решение за прифаќање на сите расположливи водни потенцијали во регионот, со можност за нивна акумулација, кои ќе служат за задоволување	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тендерска постапка и одобрение за градење 2. Градежно-занаетски работи 	Општина Долнени Фирма/Изведувач на работите	30.05.2021 31.12.2021

на потребите за пиење и наводнување на земјиштето			
--	--	--	--

2022 година

Проект	ШТО? Список на активности што треба да се реализираат	КОЈ?	ДО КОГА?
Помагање на бизнисмените при добивање дозволи и лиценци	1. Средби со бизнисмените	Општина Долнени	30.09.2022
Привлекување приватни инвестиции	1. Средби со приватни фирми	Општина Долнени	31.12.2022

11. План за следење

Заради спроведување на активностите предвидени во ИПЛР на Општина Долнени, неопходно е да се направи и План за следење на спроведувањето на документот.

Следењето претставува редовна активност заради утврдувањето на динамиката на спроведување на активностите онака како што е предвидено во ИПЛР.

Со овој план се предвидуваат очекуваните резултати од спроведувањето на ИПЛР во практиката, а за нив, пак, се утврдуваат показатели на успех, односно индикатори со кои се мери напредокот на ИПЛР.

Планот за следење на ИПЛР на Општина Долнени (табеларно претставен) се состои од следните елементи:

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

- Број на мерката;
- Име на проектот;
- Статус на проектот;
- Остварени резултати;
- Дополнително појаснување.

Бр. на мерката	Име на проектот	Статус на проектот: (заокружи соодветнозначи) или	Остварени резултати	Дополнително појаснување
Донесување урбанистички планови и друга документација за населените места	Изработка на нови урбанистички планови (УПС) за населените места на Општина Долнени		Изработени четири нови урбанистички планови за села	
Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура	Изградба на локални патишта на ниво на Општина Долнени		Изградени улици	
Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура	Изградба на локален пат за поврзување на населените места Житоше и Борино		Изграден локален пат во вкупна должина од 3.268 метри	
Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура	Изградба на локални улици во населените места: Лажани, Житоше, Дебреште, Црнилиште, Десово		Изградени нови локални улици во вкупна должина од 15.650 метри	

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура	Изградба на речно корито во с. Црнилиште		Изграден нов мост и коритото	
Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура	Изградба на пат за пристап до земјоделско земјиште во населените места Лажани, Житоше, Дебреште, Црнилиште, Десово		Изграден локален пат во вкупна должина од 16.000 метри	
Реконструкција и изградба на нова локална патна инфраструктура	Изградба на локален пат за поврзување на населените места Бело Поле и Вранче		Изграден локален пат во вкупна должина од 3.600 метри	
Изградба на нова и реконструкција на постоечката училишна инфраструктура	Изградба на нова детска градинка во с. Црнилиште		Изградена една детска градинка со капацитет за 50 деца	
Реконструкција на постоечката и изградба на нова социјална инфраструктура	Изградба на нова детска градинка во с. Лажани		Изградена една детска градинка со капацитет за 30 деца	
Реконструкција на постоечката и изградба на нова социјална инфраструктура	Изградба на спортско игралиште во с. Дебреште		Изградено едно спортско игралиште за комбинирани спортови на отворено	
Изградба на нова и реконструкција на постоечката училишна инфраструктура	Изградба на спортско игралиште во с. Долнени		Изградено едно спортско игралиште за комбинирани спортови на отворено	

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

Изградба на нова и реконструкција на постоечката училишна инфраструктура	Набавка на специјализирано возило/камион за собирање и транспортирање комунален отпад		Набавено 1 (едно) возило/камион со зафатнина на фургон од 13 м3	
Изградба на нова и реконструкција на постоечката училишна инфраструктура	Изградба на пречистувачки станици во некои населени места каде што има поставено канализација		Изградба на 5 пречистувачки станици	
Зајакнување на капацитетите на комуналното претпријатие	Изградба на фекална канализациска мрежа во с. Пешталеве		Изградена фекална канализациска мрежа со пречистувачка станица	
Развивање квалитетен систем за управување со отпадот и отпадните води	Изработка на нови урбанистички планови (УПС) за населените места на Општина Долнени		Изработени четири нови урбанистички планови за села	
Реконструкција и изградба на нова комунална инфраструктура	Изградба на локални патишта на ниво на Општина Долнени		Изградени улици	

12. Евалуација

Евалуацијата на ИПЛР на Општина Долнени ќе се врши исто така интегрирано од страна на сите учесници кои дадоа свој придонес во неговата подготовка. Институционално, Интегрираниот план за локален развој ќе биде следен од страна на градоначалникот на Општина Долнени и од Одделението за комунални работи и ЛЕР, како и од Советот на Општина Долнени.

Интегриран план за локален развој на општина Долнени

Невладиниот сектор и бизнис-заедницата исто така ќе учествуваат во евалуацијата на овој план, со што ќе се создадат услови за објективно следење на неговата реализација.

Евалуацијата на планот ќе се врши периодично (двапати годишно). Во текот на евалуацијата на планот, ќе се следат следните активности:

- Утврдување на динамиката на реализацијата на предвидените проекти (дали проектите се спроведуваат во согласност со предвидениот временски рок);
- Тешкотии во реализацијата на проектите (институционални, временски пречки, и сл.);
- Квалитетот на реализацијата на проектните предлози во согласност со извршениот стручен надзор;
- Услови за надградување или евентуални дополнувања на проектните активности и сл.

Евалуацијата на Интегрираниот план за локален развој ќе претставува основа за изработка, односно планирање на наредниот Интегриран план за локален развој на Општина Долнени.